

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

JANA FRÉHAROVÁ

III. ročník – kombinované studium

Obor: Učitelství pro mateřské školy

**REALIZACE PROJEKTU GRANTOVÉ PODPORY EVROPSKÉ
UNIE PRO ZKVALITNĚNÍ KURIKULA MATEŘSKÉ ŠKOLY**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. Michaela PRÁŠILOVÁ, Ph.D.

Olomouc

2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a užila jen uvedených pramenů a literatury.

V Horním Městě dne 30.3. 2010

.....

Děkuji PhDr. Michaele Prášilové, Ph.D., za odborné vedení bakalářské práce, poskytování rad a velmi vstřícný přístup, ale i Ing. Petru Vaškovi, bez jehož významného podílu práce by projekt „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“ nevznikl.

OBSAH

Úvod	6
Teoretická část	
1. Mateřská škola a její komunitní role, charakteristiky specifické služby	
poskytované ze strany mateřské školy	8
1.1 .Mateřská škola a otevřenost směrem k veřejnosti	9
1.2 Charakteristika služeb poskytovaných mateřskou školou v souvislosti s očekáváním zákazníků školy	12
1.3 Kvalita vnitřního prostředí mateřské školy jako podmínka konkurenceschopnosti	14
1.3.1 Zdroje materiálního charakteru	14
1.3.2 Zdroje nemateriálního charakteru	16
2. Projekty ESF, možnosti grantové podpory pro mateřskou školu, pravidla a postupy z pohledu mateřské školy	20
2.1 Možnosti grantové podpory ESF pro mateřské školy	20
2.2 Fáze projektu	22
2.3 Životní cyklus dotace.....	24
3. Manažerský přístup k rozvoji mateřské školy, projektování rozvoje školy, používané techniky	26
3.1 Algoritmus projektování.....	26
3.2 Analýza podmínek školy	27
3.3 Vize a projektování v mateřské škole.....	30

3.4	Vytvoření plánu jako předpoklad naplňování vize školy	32
3.5	Kontrola vize, hodnocení úspěšnosti projektu jako součást projektování.....	33
3.5.1	Nejčastěji používané diagnostické techniky jako zdroj informací pro formulaci závěru kontroly	34
Praktická část		
4.	Příprava a realizace projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“	36
4.1	Vazba projektu na strategické dokumenty, fáze projektu a jeho realizace v mateřské škole.....	37
5.	Posouzení podpory komunitní role školy s možností aktivního využívání volného času dětí v obci realizací projektu.....	40
5.1	Příprava a realizace výzkumného šetření	41
5.2	Výsledky výzkumné šetření.....	42
5.3	Diskuse a závěr výzkumného šetření.....	56
Závěr	60	
Seznam pramenů a literatury	62	
Seznam příloh	64	
Anotace		

Úvod

Škola, ve které pracuji, využila možnosti poskytování dotací z Evropských strukturálních fondů ke zlepšení své práce, k posílení komunitní role a zkvalitnění spolupráce s veřejností k posílení volnočasových aktivit dětí v obci. Stala jsem se tak spoluautorem projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“, koordinátorem projektu v realizační a provozní fázi. Proto jsem si vybrala téma bakalářské práce, které souvisí s projektováním a aktuální problematikou současného pojetí mateřské školy jako součástí komunity, z hlediska jejího řízení, specifik a postavení.

Projektování má svůj význam a v moderní mateřské škole svoje místo. V dnešní době jsou v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie kladeny na učitelky mateřských škol, především pak na vedení škol, velké profesní nároky. S problematikou projektování se ve své učitelské praxi, i v praxi vedoucího pracovníka školy, setkávám denně. Jak s projektováním pedagogické práce, projektové metody výuky, projektováním dílčích projektů a akcí školy, tak i s projektováním za účelem získání grantové podpory.

Cílem bakalářské práce je prokázat, že dovednost vytvořit projekt a získat grantovou podporu, může prospět ke zlepšení prostředí školy, rozšíření nabídky školy, k ocenění práce a činnosti školy jejími zákazníky, komunitou a širokou veřejností, ke zkvalitnění kurikula mateřské školy.

Cílem teoretické části bakalářské práce je objasnit základní pojmy a postupy spojené s problematikou mateřské školy jako součástí komunity a zapojení do grantové aktivity, i s problematikou projektování rozvoje školy. Dále se v teoretické části zabývám srovnáváním pojetí názorů, jak je problematika koncipována a řešena v jednotlivých literárních pramenech.

Cílem praktické části je prezentovat projekt „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“, jeho cíle, zaměření, vazbu na strategické a kurikulární dokumenty, a na základě zpětné vazby zjistit, zda, a do jaké míry, realizace tohoto projektu splnila svůj cíl, posoudit jeho přínos pro mateřskou školu.

Očekávaným přínosem práce je předložení příkladu ze školské praxe, který může sloužit jako motivace a pomoc pro další mateřské školy, jako jeden z postupů vedoucích ke zlepšení jejich práce.

Bakalářská práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Celkem má 5 kapitol.

Teoretická část obsahuje 3 kapitoly. První kapitola charakterizuje mateřskou školu, její postavení ve společnosti, zejména komunitní roli školy a specifika poskytovaných služeb školou. Druhá kapitola se zabývá problematikou Evropských strukturálních fondů, a jak možnostmi grantové podpory pro mateřské školy, tak i pravidly a postupy z pohledu školy. Třetí kapitola objasňuje, v čem spočívá manažerský přístup k rozvoji mateřské školy, popisuje nejčastěji používaná schémata a techniky.

Praktická část má 2 kapitoly. První kapitola představuje projekt „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“, popisuje jeho přípravu a realizaci, cíle projektu. Druhá kapitola je zaměřena na získání zpětné vazby pomocí dotazníkového šetření a rozhovoru, na jejich vyhodnocení, jako prostředku k získání odpovědi na výzkumnou otázku týkající se posouzení podpory komunitní role školy a možnosti aktivního využívání volného času dětí v obci, na hodnocení přínosu tvorby a realizace projektu pro mateřskou školu na základě získaných informací.

Teoretická část

Cílem teoretické části bakalářské práce je analyzovat teoretické podklady k problematice současného pojetí mateřské školy, její komunitní role, podklady k problematice projektování se zaměřením na tvorbu projektů za účelem získání grantové podpory, projektování rozvoje školy.

1. Mateřská škola a její komunitní role, charakteristiky specifické služby poskytované ze strany mateřské školy

Po roce 1990 došlo k výrazným změnám, které postupně ovlivňovaly a utvářely charakter současné mateřské školy. V roce 2003 přešla většina škol do právní subjektivity¹, zákon č.561/2004 Sb. (školský zákon) vymezuje požadavek na tvorbu školních vzdělávacích programů pro předškolní vzdělávání² (dále jen ŠVP PV). V současné době se stále více zvyrazňuje autonomie školy³ a její samostatnost v mnoha oblastech. Mateřské školy, ve srovnání s minulostí, rozhodují o vztazích k veřejnosti, hospodaření s finančními zdroji, zaměření. Jako negativní je vnímána skutečnost, že v současnosti se demografická křivka prudce snižuje, že jsou školy financovány tzv. normativní metodou na základě republikových normativů⁴ stanovených ministerstvem, součástí řízení školy jsou i rozsáhlé činnosti správního charakteru (Prášilová, 2006).

Na mateřskou školu se dnes nahlíží jako na organizaci poskytující službu. Podle Prášilové (2006, s. 30) je cílem školy „poskytnout kvalitní (a většinou veřejnou) službu

¹ Právní subjektivita – způsobilost být účastníkem, subjektem, právních vztahů (rozhodování o finančních zdrojích, hospodaření s majetkem, rozhodování o pracovněprávních záležitostech, požadavek na samostatnou účetní jednotku) (Prášilová, M. Vybrané kapitoly ze školského managementu pro pedagogické pracovníky. Olomouc: UP, 2006. s. 52-53).

² Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP PV) – jedinečný dokument, podle něhož se uskutečňuje vzdělávání dětí v konkrétní mateřské škole, každá škola si vypracovává svůj, a to v souladu s RVP PV a konkrétními podmínkami školy (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: VÚP, 2006. s. 47).

³ Autonomie – právo určitého celku řešit samostatně otázky svého osobitého zvláštního zájmu v mezích vyššího celku a v souladu s ním (Prášilová, M. Vybrané kapitoly ze školského managementu pro pedagogické pracovníky. Olomouc: UP, 2006. s. 37).

⁴ Normativ – předpis, ustanovení, norma, pravidlo, v našem případě stanovená finanční částka přidělovaná na žáka konkrétní školy (Prášilová, M. Vybrané kapitoly ze školského managementu pro pedagogické pracovníky. Olomouc: UP, 2006. s. 57).

za co nejefektivnějšího využití poskytnutých (převážně veřejných) prostředků“. Služba je jakákoliv činnost, kterou jedna strana nabízí straně druhé (Prášilová, 2004).

Mateřská škola poskytuje službu, která se uskutečňuje prostřednictvím státního rozpočtu, a to především z daní obyvatelstva či firem. Světlík (2004, s. 20) uvádí, že „veřejnost se o školství čím dále tím více zajímá a je velmi citlivá na to, kam plynou a jak efektivně jsou využívány jí placené daně“. Veřejnost je v první řadě místní komunita, zájmové skupiny občanů, sdělovací prostředky a také široká veřejnost, jež představuje celkový pohled na pozici školy ve společnosti (Světlík, 2004).

Situace mateřských škol vyžaduje snahu o vytvoření dobrého jména školy. Školy jsou součástí konkurenčního prostředí jiných škol nebo jiných vzdělávacích aktivit. Je třeba získávat rodičovskou klientelu, hájit pedagogický význam mateřské školy. Tyto skutečnosti vedou k tomu, aby se školy prezentovaly na veřejnosti, zvyšovaly informovanost o sobě, o svých možnostech, významu, aktivitách, nabídce a potřebách.

Pochopit a řídit tak rozsáhlé změny v oblasti předškolní výchovy znamená dobře se orientovat v současném postavení mateřských škol, v platné legislativě, znát strategii státní politiky v oblasti školství, předvídat perspektivu dalšího vývoje. To znamená kvalitně plánovat, koordinovat, vyhodnocovat a přizpůsobovat své snahy k dalšímu zkvalitnění práce organizace (Bečvářová, 2003).

1.1 Mateřská škola a otevřenost směrem k veřejnosti

Na počátku 21. století naznačilo komuniké ministrů zemí Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen OECD) základní principy pro školu budoucnosti. Jedním z těchto principů, které ve svých prognózách komuniké stanovilo, je vzdělávací politika směřující k vytváření lidských komunitních⁵ společenství. K jasným požadavkům na moderní školy patří otevřenost vnějšímu prostředí (Koťátková, 2008).

V současném pedagogickém myšlení je tedy škola stále více chápána jako otevřený systém, na který působí vlivy vnějšího prostředí (místního i celospolečenského). Koncept otevřenosti školy vychází z koncepce řízení organizace. Škola se stává úspěšnou tehdy,

⁵ Komunitní – sloužící komunitě, svému okolí, komunitní škola je specifický název pro školu otevřenou svému okolí (Prášilová, M. Vybrané kapitoly ze školského managementu pro pedagogické pracovníky. Olomouc: UP, 2006. s. 67).

když se dokáže vyrovnávat s vnějšími vlivy a využívat je ke svému prospěchu, možnostem vlastního rozvoje, jestliže není izolovaná a je jejím veřejným zájmem začlenění do místního a regionálního prostředí. Rabušicová aj., (2004, s. 59) výstižně uvádí, že: *„otevřenost pedagogické práce vlivům bezprostředního okolí a úzká spolupráce s rodiči, ekonomickými subjekty, obcí a dalšími společenskými institucemi a skupinami vede k vytváření „jistící sítě“, kterou školy pro svoji práci potřebují“*.

Výzkum, který ilustruje jak učitelky a ředitelky českých mateřských škol vidí současnou mateřskou školu, provedla Soňa Kořátková. Výzkumu se zúčastnilo 310 učitelek a ředitelek vybraných mateřských škol ve městech i obcích po celé České republice (Kořátková, 2008).

Kořátková (2008, s. 86) k výzkumu uvádí: *„Následující tabulka uvádí pořadí nejčastějších odpovědí, které vzešlo z výpočtu četnosti na základě pěti klíčových slov jednotlivých pedagogů. Otázka zněla: Jaké jsou charakteristické rysy současné mateřské školy?“*

Tabulka 1 (Kofátková, 2008, s. 86–87)

<i>Pořadí</i>	<i>Vyjádření učitelek</i>	<i>Procentuální rozsah</i>
1.	<i>Mateřská škola pracuje s podnětnou a pestrou nabídkou</i>	26,1%
2.	<i>Spolupracuje s rodiči</i>	22,3%
3.-4.	<i>Je vstřícná, svobodná, autonomní</i>	21,3%
3.-4.	<i>Vychází z potřeb dětí</i>	21,3%
5.	<i>Přístupná a otevřená veřejnosti</i>	19,4%
6.	<i>Otevřená dětem</i>	15,5%
7.	<i>Individuálně pracuje s dětmi</i>	13,5%
8.	<i>Vytváří klid a pohodu</i>	12,6%
9.	<i>Svobodná a uvolněná s dostatkem hry</i>	11,9%
10.-11.	<i>Má volnost ve výběru programu</i>	10,6%
10.-11.	<i>Umožňuje učitelkám se průběžně vzdělávat</i>	10,6%
12.-13.	<i>Hledá svou podobu</i>	9,7%
12.-13.	<i>Má spolupracující atmosféru</i>	9,7%
14.-15.	<i>Respektuje odlišnosti dětí a rodin</i>	8,7%
14.-15.	<i>Snaží se vyhovět rodičům</i>	8,7%
16.-17.	<i>Umožňuje osobnostní rozvoj dětí</i>	7,7%
16.-17.	<i>Buduje vztahy mezi dětmi</i>	7,7%
18.-20.	<i>Je lépe vybavená, estetická</i>	6,8%

Z provedeného výzkumu tedy vyplývá, že z pohledu učitelek a ředitelek mateřských škol jsou školy přístupné a otevřené veřejnosti, spolupracují s rodiči a partnery školy.

Mateřská škola jako komunitní organizace existuje v určitých podmínkách a vztazích, do nichž vstupuje. Komunitní škola tak znamená využívání školy a obce jako vzájemně se podporující partnery, přiblížení výchovy a vzdělávání místní situaci jako součásti lokálního a regionálního vývoje. Taková škola vychází vstříc vzdělávací poptávce veřejnosti, vztahuje vzdělávací program k životu v komunitě, spolupracuje s rodiči, s místními subjekty, je centrem veřejného života, poskytuje komunitě požadované sociální služby (Rabušicová aj., 2004).

Škola, která má vytvořenou fungující síť vztahů, je s některými subjekty v každodenním kontaktu. Některé kontakty jsou časté, jiné méně časté. Platí zásada, že nízká frekvence vzájemných kontaktů mezi školou a partnery školy snižuje pevnost recipročních vazeb a loajalitu k organizaci (Světlík, 1996). Naopak časté kontakty tyto vazby upevňují. Pevné kontakty vznikají prostřednictvím rodin dětí docházejících do mateřské školy. Síla kontaktů může být posílena a zkvalitněna i společnými zájmy (například zájmy sportovními, kulturními, společenskými). Dobré vztahy k okolí, k veřejnosti pomáhají škole v oblasti zvyšování kvality její práce a posílení komunitní role (Pol, 2009).

Současná představa o škole počítá s jejím mnohostranným začleněním do vztahové sítě⁶ s různými subjekty na různých úrovních (Pol, 2009). Kdo bude konkrétně začleněn do sítě vztahů mateřské školy, jaká bude četnost vzájemných kontaktů, jaké budou příčiny setkávání, vychází z cílů, potřeb, koncepce a také ze zaměření školy (Světlík, 1996).

1.2 Charakteristika služeb poskytovaných mateřskou školou v souvislosti s očekáváním zákazníků školy

Veřejnost je důležitým faktorem školního mikroprostředí⁷. Zákazníkem školy z řad veřejnosti je především místní komunita, která tvoří okolí školy tam, kde je škola umístěna, z organizací obce a úřadů působících v obci. K veřejnosti dále patří zájmové skupiny občanů, které mají snahu prosazovat buď celospolečenské zájmy, či zájmy určité skupiny a mohou tak mít na rozhodování a vedení školy nemalý vliv, sdělovací prostředky pomáhající škole publikováním materiálů o ní vytvořit lepší obraz v očích veřejnosti, a v neposlední řadě je to široká veřejnost, která školu posuzuje na základě dosaženého postavení ve společnosti v souvislosti s jejími zájmy (Prášilová, 2006).

Mateřská škola poskytuje svým zákazníkům službu, která má komplexní charakter a svá specifika. Nehmotnost, z čehož vyplývá, že si kvalitu služby nelze prohlédnout, proto je snahou škol službu zákazníkům zhmotnit formou vytvářením značky (image, kultura školy)

⁶ Vztahová síť – systém pravidelných a plánovaných kontaktů mezi lidmi, lidmi a organizacemi, mezi jednotlivými organizacemi. (Světlík, J. Marketing školy. Zlín: Ekka, 1996. s. 327).

⁷ Mikroprostředí – vnější prostředí školy tvořené převážně zákazníky školy, partnery školy, konkurencí a „rezortními institucemi“ (Prášilová, M. Projektování v mateřské škole. Olomouc: HANEX, 2004. s. 125).

a lákavého materiálního prostředí. Další vlastností služeb je neoddělitelnost, to znamená, že k realizaci služby je nutný zákazník. Třetí vlastností je různorodost, která je ovlivněna variabilitou kvality služby v souvislosti s chováním, hodnotami, preferencemi zákazníka i poskytovatele služby. Čtvrtou specifickou vlastností je zničitelnost, ta je ovlivněna nehmotností služeb. Neprodejná nebo nekvalitní služba je ztracená, obtížně nahraditelná. Poslední nemožnost vlastnictví. Z těchto vlastností pro mateřskou školu vyplývá potřeba objasnit zákazníkům podstatu svých služeb, aby byly pro něho co nejsrozumitelnější (Prášilová, 2004).

Podstatnou částí služeb školy, jejich produktem, je školní vzdělávací program a vzdělávací nabídka. Základní produkt mateřské školy je vymezen Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání⁸ (dále jen RVP PV). Očekávaným produktem je pak souhrn základních podmínek, se kterými zákazník počítá automaticky. Mezi ně například patří denní péče o dítě a jeho bezpečí, zdravá a pravidelná strava, estetické prostředí, kvalitní materiální vybavení, poradenské služby učitelek, spolupráce a komunikace s rodiči. V rozšířeném produktu školy spočívá hlavní odlišnost od konkurenčních škol, je dán specifiky školního vzdělávacího programu. Školy se účastní projektů, programů, zaměřují se na děti se specifickými vzdělávacími potřebami, nabízejí nadstandardní výuku jazyků a výchov. V odpoledních hodinách pak aktivity pro rodiče a děti, pro matky na mateřské dovolené. Pro širší veřejnost aktivní a smysluplné využití volného času formou pobytu v klubu či zapojení se do jednotlivých programů. Za potencionální produkt lze považovat možnost dalšího užítku předkládané nabídky pro klienta, zákazníka získané návyky, dovednosti, vědomosti. Poslední dvě úrovně vnímání produktu školy mají největší význam pro konkurenceschopnost školy, protože v nich z pohledu klienta dochází ke zvýšení užitné hodnoty služby, kterou škola poskytuje (Prášilová, 2004).

Na nabídku služeb školy mají vliv potřeby a očekávání jejich zákazníků. Často mohou rodiče výrazněji svými potřebami a požadavky ovlivnit rozšíření činnosti mateřské školy

⁸ RVP PV – kurikulární dokument státní úrovně platný pro veškeré předškolní vzdělávání, vymezuje zejména cíle předškolního vzdělávání, klíčové kompetence, vzdělávací obsah, podmínky vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: VÚP, 2006. s. 47).

než škola sama. Konkrétní mateřská škola má v podvědomí okolí svůj určitý styl, způsob, jímž se prezentuje. Dosažení žádoucí pozice na trhu vzdělávacích služeb, který Světlík (2004, s. 19) definuje jako: „určitou oblast ekonomické reality společnosti, ve které dochází k výměně činností mezi jednotlivými ekonomickými subjekty (škola, domácnost, stát) prostřednictvím směny“, je zajistit si formou odlišnosti vzdělávací nabídky originalitu, jedinečnost, dostupnost, ziskovost, a tím schopnost prosadit se v konkurenčním prostředí.

1.3 Kvalita vnitřního prostředí mateřské školy jako podmínka konkurenceschopnosti

Současná mateřská škola je charakteristická tím, že vše co se odehrává v jejím okolí, ji nějakým způsobem ovlivní. Úspěšná škola tato dění předvídá a včas na ně reaguje, čímž zvyšuje svoji konkurenceschopnost. To vše se jí daří v případě, že její vnitřní prostředí, které je tvořeno zdroji materiálního charakteru (lidskými, materiálními a finančními) a zdroji nemateriálního charakteru (kvalitou managementu, strategií školy, historií školy, kulturou, pověstí a klimatem školy) je hodnotné. Kvalita vnitřního prostředí je jedním z hlavních faktorů ovlivňujících vnímanou kvalitu práce školy (Světlík, 1996). Základní podmínky výuky, jež příznivě ovlivňují kvalitu poskytovaného vzdělávání v mateřské škole, podrobně popisuje RVP PV. Kvalita vnitřního prostředí vypovídá o tom, zda je škola schopna pohotově reagovat na změny odehrávající se ve vnějším prostředí (Prášilová, 2004).

1.3.1 Zdroje materiálního charakteru

Při hodnocení školy v oblasti lidských zdrojů jsou sledovány profesní dovednosti pedagogů, jejich kvalifikace, ochota se dále vzdělávat, schopnost pracovat v týmu, dovednost připravit, realizovat a hodnotit výuku, odpovědnost za rozvoj dítěte, osobnostní vyzrállost, úroveň komunikace, bezúhonnost, zdravotní způsobilost, vztah k dětem apod.

Materiálové zdroje, dle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV) věcné podmínky, patří mezi základní předpoklady, které podmiňují kvalitu poskytovaného vzdělávání. Jsou legislativně vymezeny příslušnými právními normami, jimiž jsou zákony, vyhlášky, prováděcí předpisy, například Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), Úplné znění zákona č. 561/2004 Sb., vyhlášené pod č.49/2009 Sb.; Vyhláška

MŠMT č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 43/2006 Sb.; Vyhláška MZd č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Podle Prášilové (2004, s. 235) je: „*materiální prostředí zjevným důkazem kvality nabízené služby*“.

Podnětné a funkční prostředí podporující přirozenou aktivitu, zvědavost a samostatnost dětí v mateřské škole je plně vyhovující, jestliže má škola dostatečně velké prostory a prostorové uspořádání podporující skupinové i individuální činnosti dětí, nábytek, náradí i zařízení interiéru přizpůsobeno počtu dětí a antropometrickým požadavkům. Hračky, pomůcky, náčiní, materiály a doplňky patří dnes již k běžnému vybavení škol. Jsou přístupny dětem a průběžně obnovovány, doplňovány. Děti se samy podílejí na úpravě i výzdobě prostředí školy svými výtvary a výrobky. Nedílnou součástí materiálového vybavení jsou exteriéry školy, k nimž patří zařízená školní zahrada, jejíž mobiliář umožňuje dětem široký výběr pohybových i jiných aktivit (Smolíková aj., 2004).

Pro běžného návštěvníka školy je vnitřní prostředí (vybavenost školy, tříd, šaten, zahrady) i vnější prostředí (stav budovy, její architektura, stav hřiště školy, umístění školy) nejspíše pochopitelnými a nejvíce viditelnými projevy kultury školy vytvářející dlouho přetrvávající první dojem. Často se stává, že rekonstrukce budovy, školní zahrady, nové vnitřní vybavení je spojeno s určitou epochou historie školy, která bývá nedílnou součástí kultury školy, obce (Světlík, 1996).

Finančními zdroji školy jsou všechny dostupné finanční prostředky, jež škola získává, jimiž disponuje (Prášilová, 2004).

Finanční prostředky na činnost škol a školských zařízení zřizovaných ministerstvem, církvemi, obcemi nebo svazky obcí jsou poskytovány ze státního rozpočtu. Výše příspěvku je stanovena na základě normativu. Touto formou stát hradí například náklady na platy a jeho nárokovou i nenárokovou složku, výdaje na úhradu zdravotního a sociálního pojistného, přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí zdravotně postižených, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Státní rozpočet není jediným zdrojem financování školy, proto financování ve školství bývá označováno jako vícezdrojové (Prášilová, 2006).

Škola zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení je zpravidla financována ze dvou zdrojů. Prvním je tedy stát a druhým zřizovatel, který zajišťuje všechny ostatní výdaje. Například investiční výdaje, neinvestiční výdaje, kterými jsou všechny náklady na údržbu a opravy budov, interiérů i exteriérů školy, služby a výdaje nevýrobní povahy. Škola jako právní subjekt může získávat finanční zdroje i na základě doplňkové činnosti, jejíž účel je specifikován ve zřizovací listině vydané zřizovatelem. Tato činnost slouží k tomu, aby organizace mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců (Prášilová, 2006). Může jí být například příprava stravy pro cizí strávníky.

Některé školy jsou zapojeny do projektů, dostávají se tak k dalším finančním zdrojům. Projektování za účelem získání finanční či materiální podpory řeší nějakou konkrétní situaci na základě zjištěných skutečností. Například projekt sloužící k dalšímu vzdělávání učitelek, projekt k lepšímu vybavení školy pomůckami pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, projekt k rekonstrukci zahrady, budovy, projekt k vybudování mateřského centra (Prášilová, 2004).

1.3.2 Zdroje nemateriálního charakteru

Ke zdrojům nemateriálního charakteru, jejichž kvalita ovlivňuje chod organizace, patří kvalita managementu. Tedy procesu, v němž manažer⁹ systematicky vykonává a provádí všechny manažerské funkce (plánování, organizování, vedení lidí, kontrola, rozhodování, komunikace, analýza podmínek i výsledků). Ve školství se hodnotí styl vedení manažera školy, tedy styl řízení, který by měl vytvářet zájem na kvalitních výsledcích činností, podněcovat inovační aktivity a orientaci na zákazníka školy, a jehož kritériem úspěšnosti jsou dosahované výsledky, ochota aktivně a kvalitně plnit úkoly v rámci pracovního zařazení (Bečvářová, 2003).

Bečvářová (2003, s. 45) uvádí, že: „v oblasti předškolního vzdělávání jde o odpovídající styl řízení, odborné schopnosti ředitelky školy, její charakterové a osobnostní vlastnosti, dovednost být zásadovým a důsledným vůdcem kolektivu (mít charisma), který svým příkladem strhává své spolupracovníky k potřebné spolupráci“.

⁹ Manažer – profese, její nositel je zodpovědný za dosahování cílů svěřené mu organizační jednotky s využitím kolektivu pracovníků a poskytnutých zdrojů, včetně tvůrčí účasti na stanovení cílů a jejich zajištění (Lednický, V. Management. Ostrava: VŠP a.s., 2004. s. 8).

Dále se ve školství hodnotí charakter plánování a projektování rozvoje školy, tedy v předškolním vzdělávání orientace ředitelky v měnících se podmínkách, dobrá analýza eventualit školy, ucelená vize a z ní vyplývající koncepce rozvoje a práce školy, kvalita informačního systému uvnitř školy, funkčnost struktury řízení, způsob prezentace a prosazování organizace na veřejnosti, kvalita spolupráce s rodinou, kvalita vnějších vztahů a v neposlední řadě také schopnost dalšího zajištění peněz (Bečvářová, 2003).

Lidé vyrůstají a žijí v určitém prostředí, jež vytváří jejich hodnoty. Kultura společnosti, určité komunity je výsledkem sociálního prostředí, které představuje řada faktorů (příslušnost k určitému národu, regionální odlišnosti, příslušnost k určité generaci, k určité sociální třídě). Ty vyplývají z hodnot, zvyků, přístupů a preferencí obyvatelstva (Světlík, 1996).

Hodnotový žebříček obyvatel se neustále mění. Postoje charakteristické pro kulturu školy, v nichž jsou vyjádřeny i současné hodnoty, posilují i různá vyprávění a historky z prostředí školy, které jsou propojením minulosti s existující realitou. Historie školy má tedy význam, jestliže škola má v obci dlouholetou tradici a většina obyvatel do ní chodila. V takovémto případě se často stává místem, kde se setkávají různé generace lidí s podobnými zájmy. Například v případě, že je budova školy využíváno i k jiným účelům prospěšným pro obec (veřejná knihovna, setkávání občanů, členů spolků, pořádání různých vystoupení, kurzů pro dospělé v rámci celoživotního učení). Lidé zvenčí mohou přinášet škole nejen užitečnou zpětnou vazbu, ale i nové náměty. Škola se pro ně stává a dostupnějším místem, je tedy v zájmu občanů ji podporovat (Pol aj., 2004).

Strategie školy představuje všechna hlavní rozhodnutí týkající se směřování školy (Prášilová, 2004). Jejím produktem je vzdělávací program, který je jedním z činitelů, jež ovlivňuje postavení školy na trhu. Management rozhoduje, na který program je třeba se zaměřit, investovat do něj, který program nahradit novým, který ukončit. Zda je strategie školy dobrá poznáme podle kvality programu, jeho odlišnosti, zájmu klientů školy, hodnoty pro společnost, vynaložených nákladů, poslání školy jako celku, konkurenceschopnosti a také podle postavení školy v obci. Stanovení priorit a strategie, poslání školy,

vyhodnocení zdrojů a analýzu prostředí školy zahrnuje pojem strategické plánování¹⁰ (Lednický, 2004).

Každá škola má vlastní kulturu, která je dána individuálními hodnotami, zkušenostmi a normami, které do ní vnáší každá jednotlivá osoba. Školy se od sebe odlišují především charakterem vnitřního prostředí. V kultuře každé z nich existují rozpoznatelné vlastnosti, které mohou ovlivňovat její podstatu a kvalitu. Vyzdvihnutím některých znaků, prozíravé přizpůsobení se jiným či ovlivňování změny některých z nich může vést k vytvoření konstruktivní kultury školy, která přinese zisk a užitek klientům školy (Světlík, 1996).

Klima školy můžeme považovat za součást kultury školy. Často je však upřednostňován názor, že je klima školy ovlivňováno složkami vnitřního prostředí, mezi něž patří kvalita managementu a sboru, organizační model školy, materiální prostředí školy. Rozhodujícím faktorem, vytvářejícím klima školy, je právě kultura školy a systém mezilidských vztahů mezi pracovníky školy, vztahy mezi vedením školy a pedagogickým sborem, učiteli a rodiči, mezi dětmi (Světlík, 1996). V současnosti má vliv na kvalitu klimatu jistota či nejistota ekonomického zajištění, nejistota ve fungování školy, rušení tříd a předimenzovaný počet dětí ve třídě, nízké uznání práce mateřské školy veřejností (Kořátková, 2008).

Prášilová (2004, s. 156) uvádí, že „*image mateřské školy lze chápat jako souhrn představ, myšlenek a dojmů, které o ní lidé (klienti, obyvatelé obce a blízkého okolí aj. veřejnost) mají*“. Každá škola má určitou image v očích veřejnosti. Závisí na tom, co se traduje o kvalitě jejich služeb, o profesním i osobním životě nejen pedagogů, ale i všech ostatních zaměstnanců školy. Také záleží na tom, co sdělují děti navštěvující školu, jak se prezentuje a co se o ní píše v regionálním tisku, jak je o ní hovořeno na radě obce, jak má upravené vnitřní i vnější prostory (mobiiliář a uspořádání školní zahrady, dobrý stav a vzhled budovy, výzdoba a vybavenost interiéru), jaký měly úspěch akce pořádané pro děti a širokou veřejnost (Prášilová, 2004).

Vedení školy by mělo zabezpečit informovanost o škole a zajistit, aby se k veřejnosti dostávaly informace žádoucí. Doporučením k vylepšení a budování kladné image školy manažerům a vedoucím pracovníkům škol je zabezpečit trvalý, pozitivní, profesionální

¹⁰ Strategické plánování – proces, kterým se formulují dlouhodobé strategické cíle a strategický postup tak, aby byly efektivně využity zdroje organizace v součinnosti s příležitostmi na trhu (Lednický, V. Management. Ostrava: VŠP a.s., 2004. s. 25).

přístup pracovníků školy, vytvářet zdravé klima školy, demonstrovat významné odlišnosti školy, studijního programu, který vychází v první řadě ze zvláštních možností školy, vytvářet vztahovou síť, v jejímž středu je škola, využívat zpětné vazby pro zvýšení výkonnosti školy, využívat médií ke komunikaci s veřejností, či vlastních propagačních materiálů (Světlík, 1996).

Celkově může image školy obsahovat i tradici a historii školy. To, jak školu vnímá veřejnost je dlouhodobá záležitost, image má svoji setrvačnost, proto je úkolem každé školy systematicky organizaci prezentovat v co nejlepším světle (Prášilová, 2006). Významně kvalitní image i klima školy vytváří pocit příslušnosti, sounáležitosti se školou všech zúčastněných, tedy dětí, pedagogů, zaměstnanců, rodičů a prohlubuje tak edukační prostředí školy (Světlík, 1996).

Úspěšná mateřská škola tedy souběžně využívá možností inovace a umění se prosadit v měnících se podmínkách, vytváří podnětné a funkční prostředí podporující přirozenou aktivitu dětí, usiluje o kvalitní spolupráci s rodinou, snaží se prosadit na veřejnosti, využívá své schopnosti dalšího získávání peněz (Bečvářová, 2003). Jednou z možností jak získat finanční prostředky, a zlepšit tak úspěšnost školy, je zapojení se do grantových aktivit.

2. Projekty ESF, možnosti grantové podpory pro mateřskou školu, pravidla a postupy z pohledu mateřské školy

V českém školství se stávají stále význačnějšími finanční zdroje, které lze získat z různých grantů¹¹. Ty jsou chápány jako nástroj centrální, regionální či místní podpory specifických priorit pro různé oblasti vzdělávání. Pol (2007, s. 107) uvádí, že „...*Bílá kniha (Národní, 2001) zdůrazňuje vedle podpory mobilit a dalších již existujících aktivit jako jedno z klíčových opatření inovační a rozvojové programy (centrální i regionální) coby nepřímý nástroj řízení škol a současně upozorňuje na evropské fondy, které by měly sehrávat i v tomto významnou roli a vzdělávací sektor by se je měl naučit využívat*“

2.1 Možnosti grantové podpory ESF pro mateřské školy

Žadatelé o granty soutěží formou předkládání návrhů projektů¹² a aktivit, na něž žádají příslušné grantové prostředky. V současné době existuje celá řada finančních zdrojů, jako jsou úvěrové produkty bankovních domů, firemní sponzoring, mnoho grantových a dotačních programů domácích a zahraničních nadací, organizací státní správy, krajské samosprávy, samosprávy měst a obcí a v neposlední řadě i programy. U nás je tato situace produktem změn po roce 1989, ve zvýšené míře je spojena s obdobím vstupu České republiky do Evropské unie (dále jen EU). Financování grantovými prostředky ze zdrojů EU mohou školám a školství pomoci ve zkvalitňování jejich práce (Pol, 2007).

Každý poskytovatel grantu má své konkrétní zájmy, zaměření grantových nabídek jim musí odpovídat. Vstup těchto nabídek do reality života škol přináší mnoho nových okolností pro jejich vedoucí pracovníky. V rámci pedagogické komunity jsou vyvíjeny snahy podpořit školy v tom, aby zvládly proces žádání o grantové prostředky, aby byly schopné projekt uskutečnit (Pol, 2007).

¹¹ Grant - je finanční částka přidělená grantovou agenturou nebo jinou soukromou či státní institucí na projekty (Průcha, J. aj. Pedagogický slovník. Praha: Portál, 2001. s. 70).

¹² Projekt - je dočasně vyvinuté úsilí, vynaložené na vytvoření jedinečného produktu, jde o posloupnost úkolů ohraničených začátkem a koncem, které jsou propojeny a svázané časem, zdroji a požadovanými výsledky (Vašek, P. Příprava projektu. Ostrava, Ostravská univerzita, 2007. s. 18).

I když každý z výše jmenovaných zdrojů má svá vlastní pravidla pro přidělování finančních podpor, žadatel vždy musí přesvědčit ty, kteří jsou oprávněni příslušné fondy spravovat. K vypracování kvalitního projektu vedou podle Janouškové (2006, s. 11) „...*dva kroky*:

- 1. vyhovět pravidlům poskytovatele dotace a*
- 2. předložit silné, pravdivé a důvěryhodné argumenty pro realizaci svého záměru“*

Hlavním programovým dokumentem pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU je Národní rozvojový plán na léta 2007–2013, jež objasňuje potřeby České republiky čerpat pomoc ze zdrojů EU. Na jeho základě byly s Evropskou komisí dojednány texty Rámce podpory Společenství a 24 odvozených operačních programů pro realizaci pomoci v rámci evropské regionální politiky. Strukturální fondy jsou pro Evropskou unii základními nástroji pomoci zaostávajícím regionům (Vašek, 2007). Pozitivně přispívají ke snižování regionálních rozdílů, ke zlepšování životního prostředí, podílejí se na výstavbě infrastruktury, investují do lidských zdrojů a podporují podnikatelské prostředí.

Patří mezi ně (Vašek, 2007, s. 6):

- 1. Evropský fond regionálního rozvoje, jež se zaměřuje na rozvoj podnikání, infrastruktury, výzkumu, vývoje a celoživotního vzdělávání.*
- 2. Evropský sociální fond, který slouží k podpoře neinvestičních projektů v oblastech sociální integrace, podpory zaměstnanosti, posílení systému vzdělávání, podpory rovných příležitostí na trhu práce.*
- 3. Evropský zemědělský, orientační a záruční fond, který podporuje změny v zemědělství a lesnictví a rozvoj venkovských oblastí.*

Podrobné rozpracování priorit do dílčích cílů a popsání strategie jejich realizace, včetně promítnutí do struktury operačních programů, obsahuje Národní rozvojový plán ČR 2007–2013 (dále jen NRP). NRP dále popisuje nastavení systému koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Vypracování Národního rozvojového plánu je hlavní podmínkou pro získání pomoci z Evropské unie. Globálním cílem je přeměna socioekonomického prostředí České republiky na základě principů udržitelného rozvoje tak, aby byla atraktivním místem realizace investic, práci a život obyvatel. Udržitelného růstu lze

dosáhnout prostřednictvím posilování konkurenceschopnosti, vyváženým rozvojem území a růstem zaměstnanosti (Janoušková, 2007).

Pro možné příjemce dotace a budoucí žadatele (drobní podnikatelé, malé a střední podniky, obce, svazky obcí, kraje, organizace zřizované kraji či obcemi, organizace zřizované státem, nestátní neziskové organizace - občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy a církevní právnické subjekty) jsou důležitá rozpracovaná pravidla v tzv.:

- Programovém dodatku.
- Příručce pro žadatele a Příručce pro příjemce.

Každý programový dodatek má velmi podobnou strukturu, tvořenou těmito částmi:

1. Analytická část, která popisuje výchozí situaci v oblasti, na níž je program zaměřen.
2. Návrhová část, která se zaměřuje na to, co je třeba udělat, aby se situace ve srovnání s výchozí zlepšila a kolik peněz je na program vyčleněno. Žadatel zde najde také výčet konkrétních aktivit, které budou podporovány, seznam typů žadatelů, výši podpory a další údaje, které souvisejí s přípravou projektů a žádostí.
3. Řízení programu obsahuje kdo, a jak bude jeho žádost posuzovat, kdo a jak bude bdít nad realizací projektů a kdo a jak bude vyplácet slíbenou podporu.
4. Přílohová část obsahuje řadu příloh, z nichž je pro žadatele nejdůležitější část věnovaná finančním tabulkám, výběrovým kritériím a typům přijatelných nákladů (Janoušková, 2006).

Příručka pro žadatele obsahuje podrobné informace o podmínkách účasti v programu, o procesu přijímání žádostí a hodnocení projektů, včetně uzavírání smluv o dotaci a pravidel pro zadávání veřejných zakázek (Janoušková, 2006).

2.2 Fáze projektu

Vlastní příprava až po uskutečnění projektu, od identifikace základní myšlenky projektu až po jeho vlastní uvedení do provozu, je řada několika fází:

1. Předinvestiční příprava (přípravná fáze).
2. Realizační fáze (investiční fáze).
3. Závěrečná fáze – výsledek projektu a vyhodnocení (Vašek, 2007).

Podle Janouškové (2006, s. 20) je „každá z těchto fází důležitá z hlediska úspěšnosti projektu. Přesto mimořádný význam je přikládán předinvestiční přípravě. Právě tato přípravná fáze rozhoduje o úspěchu či neúspěchu projektu“.

Přípravná fáze je náročná na kvalitu a složení zpracovatelského týmu. Různorodost učitelského sboru přináší i různorodost v pohledech jednotlivých učitelů i manažerů škol na grantové nabídky a v jejich postoji k nim. Činnosti spojené s předinvestiční fází projektu vyžadují účast odborníků z řady organizací či institucí, jejichž činnost koordinují zkušení manažeři z oblasti projektování¹³. Například v některých školách jsou již dnes zaměstnaní jedinci, kteří se zabývají právě získáváním grantů a jejich realizací. Důležitou podmínkou je jejich znalost o potřebách organizace. Jde o to, aby se dařilo ve školách spojovat grantové projekty s tím, co je ve škole klíčové, projektové aktivity začleňovat do běžného chodu škol. Každý, kdo stojí na počátku projektové přípravy, musí také zcela přesně identifikovat požadavky a zájmy těch, pro které chce projekt realizovat. Na začátku všech projektů je třeba stanovit si jasný záměr a co nejkonkrétnější představu o jeho realizaci. Už v této fázi je žádoucí konzultovat záměr projektu s kompetentními poradenskými institucemi. Během konzultační fáze přípravy projektu je nejdůležitější ověřit si soulad záměru projektu s prioritními cíli programů. Nejběžnějším typem projektu, poskytujícím dotaci v rámci jakéhokoliv Strukturálního fondu EU, bude projekt navazující na rozvojové programy (Janoušková, 2006).

Realizátor grantových zadání zpracovává žádost o dotaci, jejíž obecná struktura obsahuje řadu informací a příloh - informace o žadateli, název projektu, název grantového programu, cíle, popis, harmonogram, výstupy projektu, financování a rozpočet projektu, přílohy studii proveditelnosti, analýzu nákladů a výnosů, analýzu logického rámce (Vašek, 2007).

Vlastní realizační fáze projektu začíná podpisem smlouvy o financování. V literatuře se tato fáze nazývá též investiční fáze a v podstatě se jedná o období vlastní realizace schváleného projektu až po jeho ukončení, tj. období od začátku investiční výstavby projektu do zahájení jejího provozu (Janoušková, 2006).

¹³ Projektování – soubor řídicích činností, kterými v předstihu rozhodujeme o tom, co se má udělat a jak se to udělat (Urbanová, M. Plánování a projektování ředitelky mateřské školy. Nový Bydžov: Atre, 1996. s. 6).

Provozní fázi projektu se rozumí období od zahájení provozu projektu po jeho ukončení. Občas se nazývá také životností projektu. V rámci zpracování žádosti o projekt, právě pro všechny řešené aspekty jako management, technické, dodavatelsko odběratelské vztahy a celkové finanční řízení, bývá často nejnáročnější na plánování. (Janoušková, 2006).

2.3 Životní cyklus dotace

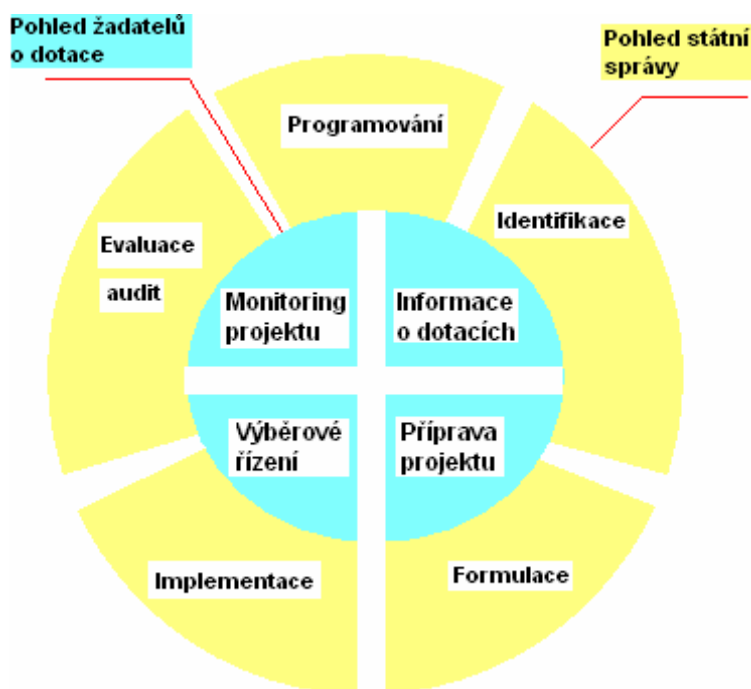

Schéma 1 (Vašek, 2007, s. 72)

Životní cyklus dotace Vašek (2007, s. 71–72) charakterizuje z pohledu zadavatele i žadatele, a to v souvislosti s jednotlivými kroky důležitými při poskytování grantu.

1. Z pohledu zadavatele Vašek (2007, s. 71) popisuje fáze:

„Identifikace - potenciálních projektů a záměrů, ověření relevance uznatelných nákladů ve vztahu k prioritám.

Formulace - detailní zpracování programu, stanovení základních podmínek, tj. jaké jsou uznatelné náklady, kdo je žadatelem, místo realizace...

Implementace - probíhá příjem žádostí, administrace a schvalovací proces“.

2. Z pohledu žadatele Vašek (2007, s. 72) uvádí kroky:

„Informace o dotacích, identifikace projektu - vyhledávání vhodného dotačního zdroje - semináře, školení, vznik myšlenky projektu, konzultace a poradenství, webové stránky

Příprava projektu - důsledné plnění formálních náležitostí – kontrola formální kvality a přesnosti, kvalitní zpracování projektu po věcné stránce. Výběrové řízení – dle Zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů a Metodických postupů pro výběrová řízení v rámci programu.

Monitoring projektu, analýza rizik, kontrola stavu projektu před podpisem smlouvy“.

Podmínky dotace, které žadatel plní, jsou dány konkrétní výzvou.

Velmi důležitá je také udržitelnost projektu. Tedy aby to, co grant podpoří, zůstalo stálou součástí života školy i poté, kdy grantová podpora přestane být poskytována. Není na škodu, komunikuje-li škola s poskytovatelem grantu nejen před, v průběhu, ale i po skončení projektu. Zvyšuje si tím šanci na zdařilé provedení projektu i na jeho udržitelnost. Granty mohou sloužit k motivaci lidí ve škole, k vedení jejich zájmu o širší prostředí, granty podporovaná činnost může být také prostředníkem prezentace školy na veřejnosti (Pol, 2007).

3. Manažerský přístup k rozvoji mateřské školy, projektování rozvoje školy, používané techniky

Manažerský přístup rozvoje školy, který odpovídá současným trendům, je třeba rozfázovat do jednotlivých kroků. Předpovídání budoucího stavu věci vychází z analýzy, tedy poznání stávajícího stavu a zahrnuje v sobě pojmenování, popsání konkrétního problému a stanovení strategie, vize. Z formulace vize je třeba vycházet při vytvoření plánu¹⁴ nebo projektu, který Obst (2006, s. 31) definuje jako: „*samostatný plán řešení některých problémů*“. Dalšími kroky, manažerskými funkcemi manažera školy, je realizace plánu, kontrola, evaluace¹⁵ – hodnocení.

3.1 Algoritmus projektování

Plánování, projektování rozvoje školy zahrnuje čtyři etapy, Urbanová (1996, s. 11) je vyjadřuje, „...*čtyřmi klíčovými otázkami*:

- *Kde jsme teď?*
- *Kam se chceme dostat?*
- *Jak se tam dostaneme?*
- *Jak se to daří*“

První etapa zahrnuje provedení zhodnocení, jež vychází z výsledků kontrolních mechanismů, zvážení výsledků práce ve všech oblastech, hodnocení školy ve vztahu ke všem aktérům školního života. Druhá etapa zahrnuje si stanovení cíle, priorit, klíčových oblastí práce, vyslovení předpokladů, určení alternativních postupů. Třetí etapa zahrnuje přípravu plánu, projektu, formulaci potřebných kroků k realizaci. Čtvrtá etapa obsahuje vytvoření systému kontroly, vyhodnocování výsledků, sledování efektivity a vytvoření systému zpětné vazby (Urbanová, 1996).

¹⁴ Plán – syntéza poznatků analýzy stavu, předpověď možných cest vedoucích k určitému cíli (Obst, O. Manažerské minimum pro učitele. Olomouc: UP, 2006. s. 31).

¹⁵ Evaluace – proces průběžného vyhodnocování procesu činností ve vzdělávání, jeho výsledků, který je realizován systematicky a jehož výsledky jsou v praxi smysluplně využívány (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: VÚP, 2006. s. 46).

Eger (2002, citovaný Prášilovou, 2006, s. 73) stanovil dva algoritmy¹⁶ projektování, jejichž fáze jsou vyjádřeny otázkami. V prvním případě budoucnost vychází ze současného stavu, očekávaný konečný stav teprve hledáme. (Prášilová, 2006). Zpracovatel projektu, podle Egera (2002, citovaného Prášilovou, 2006, s. 73) „...*postupně odpovídá na otázky:*

- *Kde jsme nyní?*
- *Kde bychom chtěli být? Kam směřujeme?*
- *Jak se tam dostaneme?*
- *Jak zajistíme, že se tam dostaneme?*
- *Jak poznáme, že jsme ses tam dostali?“*

Ve druhém případě se domníváme, že budoucnost a současnost bude rozdílná. Víme, kam chceme dospět, ale zjišťujeme výchozí situaci a podmínky (Prášilová, 2006). Tvůrce projektu, podle Egera (2002, citovaného Prášilovou, 2006, s. 73) „*postupně odpovídá na otázky:*

- *Kde bychom chtěli být? Kam směřujeme?*
- *Kde jsme nyní?*
- *Jak se tam dostaneme?*
- *Jak zajistíme, že se tam dostaneme?*
- *Jak poznáme, že jsme ses tam dostali?“*

Výše uvedených kroků, postupů, můžeme ve škole využít manažerském i pedagogickém projektování, tedy při projektování rozvoje školy, projektování akcí školy, psaní projektů za účelem grantové podpory, projektování pedagogické práce školy (Prášilová, 2004).

3.2 Analýza podmínek školy

Počátkem každé plánovací činnosti je analýza¹⁷ prostředí školy. Změny v mikroprostředí a makroprostředí¹⁸ školy vyžadují zvažování správné strategie rozvoje organizace.

¹⁶ Algoritmus – posloupnost konečného počtu elementárních kroků vedoucích k vyřešení úlohy (Prášilová, M. .Projektování v mateřské škole, Olomouc: Hanex, 2004, s. 20).

¹⁷ Analýza - znamená rozbor, metodu zkoumání složitějších skutečností rozkladem na jednodušší (Klimeš, L. Slovník cizích slov. Praha: 1998, SPN, s. 24).

¹⁸ Makroprostředí školy – vnější prostředí školy, vyznačuje se neovlivnitelností a neustále se měnící dynamikou (Světlík, J. Marketing školy. Zlín: Ekka, 1996. s. 37).

K lepšímu pochopení příčin stávajícího stavu je nezbytné provedení situační analýzy, ve které lze specifikovat vnější i vnitřní faktory ovlivňující situaci školy (Světlík, 2006).

Pak lze podle Světlíka (1996, s. 167) zodpovědět otázky:

- „*Jaká je současná pozice školy na trhu školských služeb a jak se toto postavení mění?*
- *Jakou má škola image u svých zákazníků a partnerů?*
- *Jaké jsou změny v makroprostředí a mikroprostředí, ve kterém školy funguje?*
- *K jakým změnám dochází uvnitř školy?“*

Světlík (1996, s. 168) uvádí, že „*situační analýza se snaží podchytit všechny rozhodující vlivy, které vytvářejí podmínky pro fungování školy. Po podchycení všech relevantních faktorů je možné vyhodnotit ty, které mohou mít vliv v příslušném plánovacím období pro činnost a výkonnost školy rozhodující vliv*“.

RVP PV také doporučuje vedení mateřské školy přihlížet k výsledkům zpracované analýzy podmínek v oblastech věcných a psychosociálních podmínek, životosprávy dětí, organizace, řízení školy, personálního a pedagogického zajištění, spoluúčasti rodičů, což zabezpečuje na základě práce se zpětnou vazbou účelné prostředí a funkční chod školy. Pro zjištění současné situace školy využívá její management techniku analýzy SWOT (Prášilová, 2006).

Analýza Strengths Weaknesses Opportunitis Threats (dále jen SWOT) je technika, která zajišťuje potřebu zjistit momentální stav organizace na základě zjištěných předností, nedostatků, hrozeb a příležitostí. Jejím výstupem je závěr informující o aktuální situaci školy. Obst (2006, s. 32) při provádění analýzy SWOT využívá čtyř kvadrantů:

	<i>Početné vnější příležitosti</i>		
<i>Kritické</i>	Kvadrant II	Kvadrant I	<i>Podstatné</i>
<i>interní</i>	Kvadrant III	Kvadrant IV	<i>interní</i>
<i>nedostatky</i>	<i>Převládající vnější hrozby</i>		<i>přednosti</i>

Schéma 2 (Obst, 2006, s. 32)

V kvadrantu I posuzuje externí příležitosti v závislosti na interních přednostech. Například vedení školy reaguje na výzvu sponzora, grantu, schopný manažer vypracuje projekt, výsledkem je zřízení komunitního centra pro děti předškolního věku a jejich rodiče, které jiná škola nemůže nabídnout. Kvadrant II je výsledkem neschopnosti využít vnější příležitosti pro vnitřní nedostatky. Například škola má nedostatky ve vybavenosti prostředí, nereaguje na nabídku dobrého sponzora, na výzvu grantové podpory. Kvadrant III popisuje situaci, kdy externí hrozba ohrožuje existenci organizace, využije tak interního nedostatku. Například v regionu se nachází škola s atraktivním a kvalitním vzdělávacím programem, rodiče do ní zapisují v hojném počtu žáky, zřizovatel zvažuje uzavření naší školy. Kvadrant IV mapuje situaci, kdy externí hrozba může poškodit interní přednost. Například naše škola je dobrá, má pozitivní image, přestala se však snažit o další rozvoj. Konkurenční škola nabídla zákazníkům hodnotnější vzdělávací program, jsme nuceni reagovat, protože hrozí nebezpečí, že nás pouze dlouholetá tradice nezachrání (Obst, 2006).

Podle Obsta (2006, s. 33) vede analýza *„ke zlepšení výkonnosti organizace. Zná – li manažer externí hrozby a interní nedostatky, umožní mu to lépe a pružněji reagovat. Znamená to ale, že tuto analýzu je třeba periodicky opakovat, aby si manažeři uvědomili změny v podmínkách své práce“*. Vedení školy na základě diskusí nad závěry analýz může vyhodnotit současný stav kvality vzdělávacího procesu z pohledu užívaných nástrojů a navrhnout vyhovující a účelnou strategii vedoucí ke změně (Obst, 2006).

Analýza je součástí dlouhodobého plánu, jež současně představuje strategii organizace. Analytickou část lze rozdělit na analýzu vnějšího prostředí organizace a na analýzu vnitřního prostředí (Prášilová, 2006).

Analýza vnějšího prostředí představuje vlivy, jež mohou ohrozit nebo napomoci naplnění strategie organizace v makro, mezo i mikroměřítku. Jde o politiku kraje, obce jako zřizovatele, demografický vývoj v regionu, individuální a specifické potřeby rodin, plánované změny školské politiky, legislativní změny, možnosti práce s odborníky a širokou veřejností (Prášilová, 2004).

Analýza vnitřního prostředí představuje posouzení slabých a silných stránek školy. Jde o kvalitu řízení, personální, věcné, hygienické, bezpečnostní, finanční možnosti školy, hodnotový systém a klima školy (Prášilová, 2004). Výběr strategické alternativy pak vede

k efektivnímu využití zdrojů organizace v součinnosti s příležitostmi na trhu, jeho úkolem je dosáhnout reálných dlouhodobých cílů a získat konkurenční výhodu ve stanoveném čase (Lednický, 2004).

Posuzovatel se při realizaci analýzy SWOT zaměřuje na interní a externí analýzu školy. Při provádění interní analýzy posuzuje silné a slabé stránky školy v oblastech materiálových a nemateriálových zdrojů, vzdělávací nabídky, spolupráce a programové shody s partnery a subjekty v obci. V rámci externí analýzy hodnotí a posuzuje okolí školy a vlivy ekonomické, politické, kulturní, sociální, technické a technologické, vlivy konkurence, veřejnosti. Výstupem analýzy SWOT je závěr informující o aktuálním stavu školy, o její situaci (Prášilová, 2004).

Silnou stránkou školy při interní analýze může být například kvalifikovanost personálu, dobré materiální vybavení interiéru i exteriéru školy, okolí školy, výborný vzdělávací program, pozitivní pracovní klima, dlouholetá tradice v obci, kvalitní pověst a image školy (Prášilová, 2004).

Slabou stránkou jsou například nekvalitní vztahy mezi kolegy, špatná spolupráce s rodiči a subjekty v obci, nedostatečné materiálové vybavení. Při externí analýze je třeba vyhledat příležitosti v okolí školy, které jsou pro organizaci pozitivním přínosem. Jde například o podporu zřizovatele, prosperující vztahy s partnery školy, přínosný právní předpis, rozšíření obytných kapacit v obci, pracovních příležitostí v regionu. Negativním přínosem může být neochota obce investovat do školy, normativní financování škol, nízká porodnost v obci a okolí, snaha rušit a integrovat malé organizace, nezaměstnanost rodičů, negativní postoj veřejnosti ke škole a jejím pedagogickým pracovníkům. Závěry z analýzy SWOT jsou při projektování rozvoje školy podkladem pro formulaci vize (Prášilová, 2004).

3.3 Vize a projektování v mateřské škole

Na základě co největšího množství získaných informací posouzením a analýzou vnitřních a vnějších podmínek školy si ředitelka a pracovní tým školy utváří konkrétní názor o budoucí práci organizace, stanovuje koncepci školy – vizi. Jak Bečvářová (2003, s. 57) uvádí: „*vize práce školy by měla být spolu s RVP PV důležitým východiskem při tvorbě ŠVP konkrétní školy*“.

Eger (2002, citovaný Prášilovou, 2004, s. 22) považuje vizi v projektu rozvoje školy za: „jasně definovaný, realistický a věrohodný obraz toho, čeho chce škola v budoucnosti dosáhnout“.

Formulovaná vize školy je součástí školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP), jako základního pedagogického dokumentu, který vychází z RVP PV a do určité míry usměrňuje institucionální předškolní výchovu a vzdělávání a definuje požadavky týkající se práce pedagogů. Na základě ŠVP je realizováno vzdělávání a výchova dětí v podmínkách konkrétní mateřské školy. Tímto dokumentem škola deklaruje identitu a hodnotovou orientaci (Šmelová, 2006). Vyjadřuje také svoji filozofii, strategii, formální a metodické priority své práce, podává přehledné informace o poskytovaném vzdělávání a jeho kvalitě, přizpůsobuje se měnící realitě (Bečvářová, 2003). Projektování pedagogické práce školy – při tvorbě školního a třídního vzdělávacího programu, jsou vizí konkrétní výstupy (vědomosti, dovednosti, postoje), které směřují k rozvoji klíčových kompetencí (Prášilová, 2004).

V projektu rozvoje školy hraje stanovení vize důležitou roli, protože její naplňování směřuje ke konkrétnímu rozvojovému cíli. Přesně stanovená a definovaná vize pomáhá škole dostat se z výchozího bodu do cílového bodu, slouží jako kritérium pro hodnocení práce školy. Vizi můžeme chápat jako mantinel i cestu, je tedy prvkem korigujícím. Prášilová (2004, s. 62) uvádí, že „projektování rozvoje školy je plynulý proces, ve kterém se okamžik dosažení projektové vize stává výchozí situací pro projektování dalšího rozvoje“. Pokud se na její formulaci podíleli pracovníci školy, je jejich veškeré pracovní nasazení zaměřeno na dosažení cílového stavu. Vize tedy motivuje a inspiruje (Prášilová, 2004).

Při projektování rozvoje školy, při tvorbě školních vzdělávacích programů, je důležité přihlídnout ke stávajícím podmínkám školy, vycházet z možností školy. Pedagogické projektování a manažerské projektování musí být v souladu, musí vycházet ze schopnosti školy zajistit podmínky nutné pro realizaci ŠVP. Jednou z možností, jak přispět ke zlepšení těchto podmínek, je zkvalitnění materiálního prostředí školy. Podle Prášilové (2004, s. 235) je „...materiální prostředí zjevným důkazem kvality nabízené služby“. Proto se v současné době pro vedoucí pracovníky škol stalo aktuální psaní projektů za účelem grantové podpory – materiální nebo finanční, kdy vizí je pojmenování konečného výsledku projektu.

Například vybudování dopravního hřiště, rekonstrukce školní zahrady, oprava a zateplení budovy školy, projekt k dalšímu vzdělávání pedagogů i veřejnosti apod. Podle Pola (2007, s. 106) se „...postupně prosazuje očekávání, že školy skutečně budou o grantové prostředky aktivně usilovat a tím se budou lišit školy dobré od jiných, těch průměrných, nevýrazných“.

3.4 Vytvoření plánu jako předpoklad naplňování vize školy

Aby bylo možno dosáhnout vize, která je označením cílového stavu projektu (rozvoje školy, grantové podpory, pedagogické práce), tedy přesně formulovaným skutečným obrazem toho, čeho chce škola v budoucnosti dosáhnout, je nutné překonat dílčími realizačními kroky rozdíl mezi stávající a očekávaným stavem. Je tedy třeba stanovit si obecné cíle, ty pak rozpracovat podrobně do cílů konkrétních (Prášilová, 2004).

Vize budoucího stavu, která je stanovena jako strategie na základě analýzy všech oblastí organizace, bývá většinou formulována obecně. Jde o filozofii, se kterou je třeba seznámit všechny pracovníky, přesvědčit je o její důležitosti a správnosti. Vize musí být pedagogy i ostatními pracovníky školy akceptována a sdílena. Nástrojem stanovení a realizace cílů je plánování, kdy vedení školy vytvoří soubor žádoucích stavů organizace, které představují využití všech možností, jež poskytuje předložená strategie. Jde tedy o rozhodovací proces, který zahrnuje stanovení vhodných cílů, výběr účelných prostředků k jejich dosažení a definování očekávaných výsledků ve stanoveném čase a na požadované úrovni (Prášilová, 2006).

ŠVP stanovuje hlavní vzdělávací koncepci mateřské školy, prezentuje vnitřní i vnější cíle organizace. V rámci školy je třeba vypracovat další podpůrné plány, veřejné i neveřejné, které slouží řízení a kontrole činnosti organizace. Například plán motivace a vedení lidí, plán provozních a pedagogických porad, plán hospitací, plán hodnocení a evaluace, plán spolupráce se subjekty v obci, plán spolupráce s rodiči, plán akcí (Prášilová, 2006).

Ze souboru plánů můžeme zjistit, zda škola má formulovanou vizi, zda je tato vize zaměřena na zkvalitnění klíčových kompetencí školy, do jaké míry pracovníci školy vizi sdílejí, zda se podílejí na jejím naplňování, zda škola pracuje se zpětnou vazbou, zda je konkurenceschopná (Prášilová, 2006).

3.5 Kontrola vize, hodnocení úspěšnosti projektu jako součást projektování

Součástí projektování je i rozhodnutí o kontrole naplňování vize školy. Každý realizační plán by tedy měl obsahovat termíny, odpovědnost osob, indikátory kvality plnění (Prášilová, 2006).

Kontrola realizace projektu, plánu měla probíhat ve třech časových úsecích – ihned po vypracování plánu, průběžně, na závěr spojená s hodnocením (Obst, 2006).

Smyslem kontroly je získat přesvědčení, že se skutečnost vyvíjí žádoucím směrem a cílů bude dosaženo. Nejobecnější postup kontroly spočívá ve stanovení kritérií kontroly, kontrolních bodů, porovnání reality s plánem a identifikace odchylek včetně stanovení jejich odstranění. Základem je pravidelnost kontrol na základě plánu a provádění nahodilých kontrol při dodržení zásad korektnosti (Lednický, 2004).

Kontrola slouží jako zpětná vazba k tomu, co bylo vykonáno a jako zdroj informací pro stanovení dalších postupů. Zaměření kontrolní činnosti se týká vnitřního i vnějšího chodu školy, podmínek, průběhu a kvality vzdělávání. Z RVP PV vyplývá povinnost každé školy vytvořit si svá vlastní pravidla pro evaluaci, hodnocení včetně určení cílů, prostředků, kritérií, podmínek monitorování¹⁹ a získávání podkladů a informací, vyhodnocování výsledků s využitím pro zkvalitnění další práce (Prášilová, 2006).

V aktuálních koncepčních dokumentech (Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, 2001, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR, 2005, Rámcový projekt monitorování a hodnocení vzdělávání, 2004) je vypracován komplexní systém evaluace jako nástroje k zajištění zpětné vazby (systematické shromažďování a rozbor dat za účelem dalšího rozhodování). Evaluace je prováděna na úrovni žáka – pedagogická diagnostika, diagnostika pedagogického procesu na úrovni školy – interní (autoevaluace²⁰, vlastní hodnocení školy - škola hodnotí sebe sama s cílem

¹⁹ Monitorování – systematický sběr informací využitelných k porovnávání s jinými školami, k sebereflexi a sebehodnocení učitelů, k porovnávání s nastavenými interními či externími standardy, k vytipování palčivých oblastí práce školy, ke kontrole plnění rozvojového plánu, k pojmenování silných a slabých stránek školy, k inovaci plánu rozvoje apod. (Prášilová, M. Vybrané kapitoly ze školského managementu pro pedagogické pracovníky. Olomouc: UP, 2006. s. 67).

²⁰ Autoevaluace – systematické posuzování a vyhodnocování procesu vzdělávání a jeho výsledků realizované účastníky vzdělávacího procesu, výsledek slouží jako zpětná vazba pro zkvalitnění činnosti školy (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: VÚP, 2006. s. 46).

prozkoumat a zlepšovat kvalitu své práce), externí (je prováděna zvnějšku na základě vnějších kritérií, provádí například Česká školní inspekce), v celém vzdělávacím systému, na jeho částech, na mezinárodní úrovni (Prášilová, 2006).

Autoevaluace školy vede, na základě pochopení potřeb školy a hodnocení výsledků své práce, k lepšímu chápání fungování školy, což se stane základem pro další jednání, plánování a projektování. Autoevaluace je vnímána jako nástroj ke změně, k využívání všech zdrojů školy, ke kolektivní odpovědnosti zaměstnanců, k inovacím, k vyšší kvalitě. Je považována za mechanismus pravomocí školy zlepšovat se zevnitř, vést školu směrem k lepší kvalitě (Prášilová, 2006).

Průcha aj. (Praha, 2004, s. 155) uvádí, že jde „...o zjišťování, porovnávání a vysvětlování dat charakterizujících stav, kvalitu, fungování, efektivnost škol, částí nebo celku vzdělávacího systému“.

3.5.1 Nejčastěji používané diagnostické techniky jako zdroj informací pro formulaci závěru kontroly

K získávání dat a informací pro posouzení stavu školy, pro posouzení výsledného efektu a přínosu projektu, lze použít různé diagnostické metody a techniky. Nejčastěji využívanými v prostředí školy jsou diskuse, dotazník, hospitace, pozorování, rozhovor.

Diskuse se podle Prášilové (2004, s. 38) používá: „...k výměně názorů a nápadů, k vyjasnění stanovisek, k hledání kompromisů při řešení problémů“.

Dotazník je způsob zjišťování informací a testování pomocí předem připraveného formuláře, v němž jsou promyšleně seřazeny otázky, na které respondent odpovídá pouze písemně. Dotazník ve školství může být předložen rodičům, partnerům školy, veřejnosti, může se například zabývat problematikou spokojenosti a zajistit informace o požadavcích rodičů (Prášilová, 2004).

Hospitace je jedním z pedagogických nástrojů diagnostikování, jde o návštěvu vyučovací hodiny s cílem poznání stavu a úrovně výchovné a vzdělávací práce. Základní metodou hospitace je pozorování (Prášilová, 2004).

Při pozorování výzkumník pozoruje osoby, průběh pedagogických procesů a jevů, události, formuluje některé možné ideje o nich a testuje jejich přesnost. Pozorování je

činnost záměrná (systematické pozorování). Záměrností je zde myšleno, že je vytýčen cíl (Prášilová, 2004).

V technice rozhovoru (podobně jako při dotazníku) se lze prostřednictvím předem připravených a zvolených otázek dozvědět jednotlivých dílčích jevech na základě odpovědí respondenta jakožto zkoumané osoby. Komunikovat můžeme s dětmi, rodiči, pracovníky, partnery školy, veřejností (Prášilová, 2004). Rozhovor by měl vždy probíhat za vhodné situace s dostatečným časovým prostorem. Vhodné je také navázání kontaktu prostřednictvím obecných otázek (Chráška, 2007).

Předpokladem vytvoření kvalitního a smysluplného projektu je znalost problematiky současné mateřské školy jako součást komunity, dovednost zapojení se do grantové aktivity, znalost problematiky projektování rozvoje školy. Širokou škálu odborných znalostí a dovedností jsem uvedla v teoretické části bakalářské práce a naplnila tak stanovený cíl této její části. Praktická část práce z takto popsané teorie vychází.

Praktická část

Cílem praktické části je prostřednictvím prezentace projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“ a získáním zpětné vazby zjistit zda, a do jaké míry, realizace tohoto projektu splnila svůj cíl, kterým je podpora komunitní role mateřské školy s možností aktivního využívání volného času dětí v obci Horní Město. Za tím účelem bude také realizováno dotazníkové šetření a rozhovory. Na základě jejich vyhodnocení bude zodpovězena výzkumná otázka.

4 Příprava a realizace projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“

Mateřská škola se nachází v klidném prostředí, na okraji obce Horní Město v Moravskoslezském kraji v okrese Bruntál. Obec měla k 1.1. 2007 celkem 970 obyvatel a kromě Horního Města jsou její součástí místní části Skály, Dobřečov, Stříbrné Hory a Rešov. Mateřská škola má v obci dlouholetou tradici a od roku 1946 se stala spolu se základní školou jedním z center kulturního a společenského dění v obci. Od 1.1. 2004 se stala součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Horní Město, okres Bruntál, příspěvková organizace.

Na základě závěru provedené analýzy prostředí Mateřské školy Horní Město a závěrů kvalifikovaných pedagogů, kteří se podílí na zdokonalování prostředí a podmínek mateřské školy, byla formulována vize školy a zapracována do Školního vzdělávacího programu pro školní rok 2007/2008 s názvem „Veselý rok s pohádkou“

Vize školy:

- Budeme mateřskou školou, která vytváří pohodové prostředí pro děti předškolního věku s uplatněním podílu rodičů na vzdělávání.
- Školou, která prohlubuje vzájemné výchovné působení MŠ, rodiny a veřejnosti.
- Školou, která podporuje zdravou výživu a zvýšení tělesné aktivity dětí.

Orientace výchovného působení v Mateřské škole Horní Město se tedy zaměřila převážně na rozvíjení dětské osobnosti, citovou a mravní stránku, stimulování zájmů, sklonů a tvořivosti, na rozvoj schopnosti spolupracovat a žít s ostatními lidmi, aktivně

využívat svůj volný čas, na podporu zvýšení tělesné aktivity dětí. Vedení školy spolu s pedagogickými pracovníky hledalo možné cesty vedoucí nejen k naplnění vize, ale také k provázanosti školy s lidmi v obci, s komunitou, k posílení volnočasových aktivit dětí v obci.

Myšlenka výstavby dětského hřiště vznikla na základě skutečnosti, že současný stav dětského hřiště je pro potřeby dětí předškolního věku, jejich bezpečnost při provozování pohybových aktivit v rámci vzdělávacího programu, naprosto nevyhovující a nedostačující, a případná rekonstrukce hřiště by přispěla k naplnění vzdělávacích záměrů mateřské školy, k posílení komunitní role školy a k rozvoji obce. Z tohoto důvodu se vedení Mateřské školy v Horním Městě rozhodlo využít možnosti grantové podpory EU a reagovalo na Výzvu regionální rady regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko k předkládání žádostí o dotaci v souladu s Regionálním operačním programem pro NUTS II Moravskoslezsko 2007–2013 se zaměřením na školství a volnočasové aktivity.

Cílem oblasti podpory této výzvy bylo zlepšení prostředí venkovských obcí a budování a modernizace infrastruktury veřejných služeb na venkově, vybavení pro spolkovou a zájmovou činnost. Konkrétně zkvalitnění infrastruktury pro vzdělávání u škol a školských zařízení (dle zákona č.561/2004 Sb.) - výstavba, obnova, rekonstrukce škol a školských zařízení, modernizace vybavení škol, které odpovídá současnému vývoji a moderním výukovým metodám, podpora komunitní role mateřských a základních škol a aktivního využívání volného času dětí a mládeže při školách a školských zařízeních.

4.1 Vazba projektu na strategické dokumenty, fáze projektu a jeho realizace

Projekt je v souladu s Regionálním operačním programem NUTS II Moravskoslezsko 2007–2013, přesněji v oblasti Rozvoj venkova. Projekt také naplňuje strategii rozvoje Moravskoslezského kraje v prioritní oblasti.

Vlastníkem a žadatelem projektu byla Základní škola a Mateřská škola Horní Město, okres Bruntál, příspěvková organizace. Investorem a přímým účastníkem projektu se stala obec Horní Město, která bude také z části využívat dětské hřiště pro celoroční dětský program.

V rámci etapy přípravné fáze projektu byla vypracována zpracovateli projektu analýza SWOT projektu.

Tabulka 2 SWOT analýza projektu (Studie proveditelnosti projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“)

Silné stránky	<ul style="list-style-type: none"> • široká nabídka zájmových kroužků a činností pro děti, • vychovatelé mají vysokou kvalifikaci, dlouholeté zkušenosti, • školu navštěvují i děti z přilehlých obcí.
Slabé stránky	<ul style="list-style-type: none"> • nevyhovující sportovní zázemí pro mateřskou školu, • nedostatečná infrastruktura školky,
Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • možnost získání dotace ze zdrojů EU, • zvýšení bezpečnosti dětí při pohybových aktivitách, • získání prostor pro volnočasové aktivity dětí, • posílení spolupráce s partnery MŠ, • kulturní a sportovní akce pořádané MŠ a ZŠ Horní Město pro rodiče s dětmi.
Ohrožení	<ul style="list-style-type: none"> • riziko s výběrem dodavatele, • neuskutečnění plánovaných akcí, • problémy s kofinancováním projektu.

Byl vypracován záměr projektu, stanoveny jeho cíle a první odhad finanční náročnosti. Do této etapy lze zařadit také vypracování žádosti o dotaci a sestavení všech potřebných příloh. Žádost byla konzultována, odevzdána a posouzena, rozhodovalo se o realizaci projektu či jeho zamítnutí.

Hlavním cílem projektu se stala podpora komunitní role mateřské školy s možností aktivního využívání volného času dětí v obci Horní Město (zlepšení prostředí venkova prostřednictvím nových kapacit pro aktivní život dětí a posílení jejich volnočasových aktivit).

V rámci investiční fáze bylo provedeno výběrové řízení na dodavatele jednotlivého vybavení a zařízení dětského hřiště. Toto výběrové řízení bylo realizováno vedením

mateřské školy ve spolupráci s Obcí Horní Město. Po vybrání vhodného dodavatele byla provedena montáž vybavení a zařízení. Po úpravě hřiště byla rekonstrukce dokončena.

V provozní fázi bylo hřiště slavnostně otevřeno za přítomnosti rodičů, zastupitelstva obce, občanů a v současné době je využíváno pro účely výchovné, ale také volnočasové aktivity dětí i rodičů.

5 Posouzení podpory komunitní role školy s možností aktivního využívání volného času dětí v obci realizací projektu

Aby bylo možno naplnit cíl praktické části bakalářské práce, je třeba na základě získání zpětné vazby od různých subjektů, formou výzkumného šetření, odpovědět na otázku: „Splnila realizace projektu Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město, dle názoru nejen rodičovské veřejnosti, svůj cíl?“. Za tím účelem byla formulována baterie dílčích výzkumných otázek:

- Ovlivnila realizace projektu pohled veřejnosti a rodičů dětí, docházejících do mateřské školy ve školním roce 2009–2010, na mateřskou školu?
- Jak rodiče a veřejnost hodnotí současné vybavení a možnosti využití školní zahrady?
- Ovlivnila realizace projektu kvalitu výchovně - vzdělávací práce mateřské školy?
- Zkvalitnila a rozšířila se, dle rodičovské veřejnosti, realizací projektu nabídka dalších aktivit školy?
- Jak vnímají rodiče možnost návštěvy školního hřiště mimo provoz školy, sportovního vyžití pro své děti a aktivního odpočinku pro sebe?
- Využívají rodiče, rodinní příslušníci, přátelé školní zahradu v provozní i mimo provozní dobu mateřské školy?
- Jak hřiště mateřské školy nejčastěji využívají?
- Vítají rodiče i veřejnost skutečnost, že je školní zahrada otevřená široké veřejnosti (např. dětem, které již MŠ nenavštěvují, jejich rodičům, cizím lidem) i mimo provozní dobu MŠ?
- Domnívají se rodiče i občané Horního Města, že se rekonstrukcí dětského hřiště, a možnosti jeho užívání veřejností, posílila společenská role mateřské školy?
- Myslí si rodiče, že možnost využívání hřiště rodiči, dětmi a širokou veřejností ovlivnila kvalitu komunikace mezi mateřskou školou a zákazníky školy?
- Plní mateřská škola v současné době potřeby a očekávání rodičů, komunity v obci, veřejnosti?

5.1 Příprava a realizace výzkumného šetření

Pro komplexní zjištění odpovědí na dílčí výzkumné otázky jsem zvolila dotazníkovou metodu a strukturovaný rozhovor.

Dotazník byl určen rodičům dětí, které docházejí v současné době do mateřské školy, proto jsem při výběru metody průzkumu přihlížela také k možnosti anonymity dotazovaných osob z důvodu získání objektivních informací. Položky dotazníku, které jsem sestavila, vedou ke zjištění názoru rodičů dětí na kvalitu projektu, na kvalitu vybavení školní zahrady, na hodnocení možností, jež mohou rodiče využít a četnost využití, na jejich názor, zda se domnívají, že se realizací projektu zlepšila úroveň mateřské školy, zda nyní škola lépe plní komunitní roli, zda vnímají, a jak vnímají, otevřenost školy směrem k veřejnosti.

Při sestavování dotazníku jsem volila položky většinou uzavřené se čtyřmi až pěti možnostmi odpovědí. Obsahoval tedy celkem dvanáct uzavřených položek s výběrem z odpovědí. Před vlastním průzkumem jsem provedla tzv. pilotáž, kdy jsem ověřila formulaci a srozumitelnost otázek v dotazníku u tří osob - dvou žen a jednoho muže. Na jejich doporučení jsem upravila znění čtyř položek a zařadila jednu položku otevřenou. V konečné verzi dotazník obsahuje třináct položek, z toho jedenáct uzavřených, jednu otevřenou, jednu uzavřenou s možností zdůvodnění záporné odpovědi.

Průzkum formou dotazníku probíhal v lednu 2010, tedy přesně rok po ukončení realizační fáze projektu a vstupu do jeho provozní fáze.

Dotazník byl rozdán všem rodičům dětí navštěvujících mateřskou školu. Dotazníky byly předány rodičům mnou osobně. Celkem bylo rozdáno 31 dotazníků, zpět jsem dostala 31 dotazníků. Všech třináct položek bylo vyplněno u všech dotazníků s výjimkou jediného, u něhož chyběla desátá otevřená položka, kterou bylo třeba vypsát.

Výsledky jednotlivých položek jsou vyhodnoceny číselně i procentuálně, a to prostřednictvím tabulek a grafů. Každá ze třinácti položek je vyhodnocena zvlášť, u každé je uveden dílčí závěr, v němž jsou výsledky slovně formulovány. Dotazník je přílohou bakalářské práce.

5.2 Výsledky výzkumného šetření

Položka č. 1

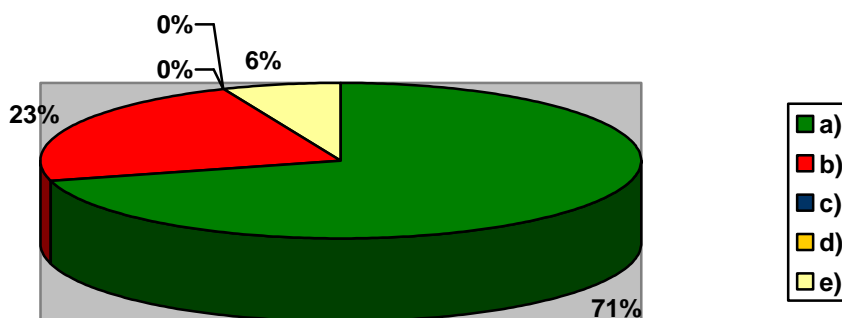
1. Ovlivnila realizace projektu Váš pohled na mateřskou školu?

- a) Ano, kladně
- b) Spíše kladně
- c) Spíše záporně
- d) Záporně
- e) Nevím

Tabulka č. 1

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	22	7	0	0	2

Graf č. 1

Dílčí závěr k položce č. 1

Z uvedených odpovědí je patrné, že převážná většina rodičů se domnívá, že realizace projektu ovlivnila jejich pohled na mateřskou školu kladně, skupina sedmi rodičů se ke kladnému názoru přiklání.

Položka č. 2

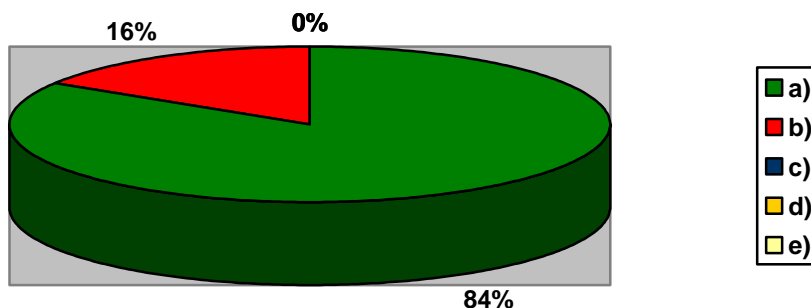
2. Jak hodnotíte současné vybavení a možnosti využití školní zahrady?

- a) Kladně
- b) Spíše kladně
- c) Spíše záporně
- d) Záporně
- e) Nevím

Tabulka č. 2

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	26	5	0	0	0

Graf č. 2

Dílčí závěr k položce č. 2

Výběr odpovědí jasně prokazuje, že velká většina rodičů hodnotí využití a vybavení školní zahrady herními prvky a mobiliářem kladně, malá skupina pěti rodičů se ke kladnému hodnocení přiklání. Z toho vyplývá, že většina rodičů oceňuje přínos realizace projektu, který vnímají jako zlepšení úrovně prostředí mateřské školy a rozšíření možností dalšího využití pro děti.

Položka č. 3

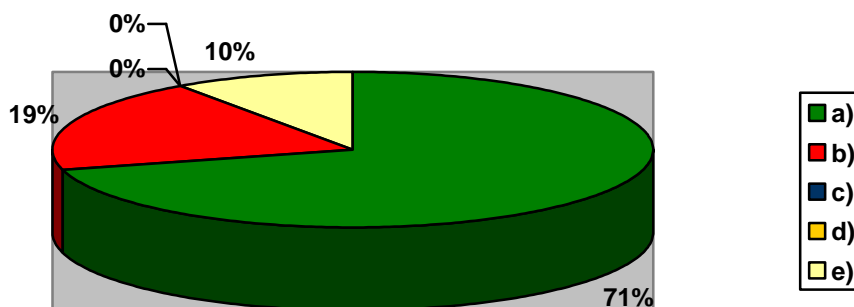
3. Myslíte si, že se realizací projektu (rekonstrukce školní zahrady) ovlivnila kvalitu výchovně - vzdělávací práce mateřské školy?

- a) Ano, kladně
- b) Spíše kladně
- c) Spíše záporně
- d) Záporně
- e) Nevím

Tabulka č. 3

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	22	6	0	0	3

Graf č. 3

Dílčí závěr k položce č. 3

Z uvedených odpovědí lze vyčíst, že celkem 71% rodičů se domnívá, že se realizací projektu zkvalitnila také výchovně vzdělávací práce v mateřské škole, skupina šesti rodičů se k tomuto názoru také přiklání, pouze tři respondenti k této otázce nedokázali přispět vlastním názorem.

Položka č. 4

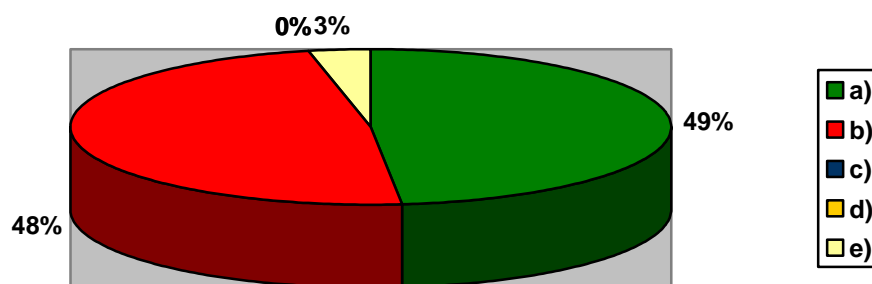
4. Zkvalitnila a rozšířila se realizací projektu nabídka dalších aktivit školy? (Akce pro děti a veřejnost, využití prostor mimo provozní dobu školy, námětové činnosti apod.)?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím, nesleduji nabídku školy

Tabulka č. 4

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	15	15	0	0	1

Graf č. 4

Dílčí závěr k položce č. 4

Nabídka školy je již několik let velmi pestrá (akce pro děti, rodiče i veřejnost), škola má v tomto ohledu velmi dobrou image. V tomto trendu pokračuje i po realizaci projektu, čímž si vysvětlují vyrovnanost odpovědí. Překvapivě jeden rodič nesleduje nabídku školy.

Položka č. 5

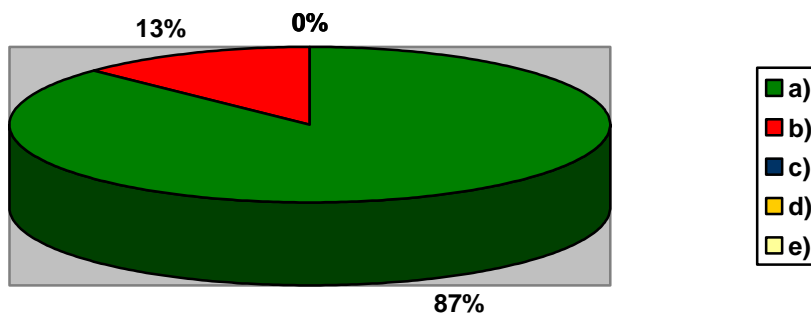
5. Jak vnímáte možnost sportovního vyžití pro Vaše děti a aktivního odpočinku pro Vás, kterou poskytuje možnost návštěvy školní zahrady i mimo provoz MŠ?

- a) Kladně
- b) Spíše kladně
- c) Spíše záporně
- d) Záporně
- e) Nevím

Tabulka č. 5

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	27	4	0	0	0

Graf č. 5

Dílčí závěr k položce č. 5

Převážná většina rodičů vítá možnost využívání školní zahrady i mimo provozní dobu mateřské školy, skupina čtyř rodičů se k tomuto názoru přiklání. Nikdo z dotazovaných neuvedl zápornou, ani neurčitou odpověď, což vypovídá o kladném postoji rodičů k rozšíření možností, které díky realizaci projektu v současné době v mateřské škole mají.

Položka č. 6

6. Využíváte školní zahradu mimo provozní dobu mateřské školy?

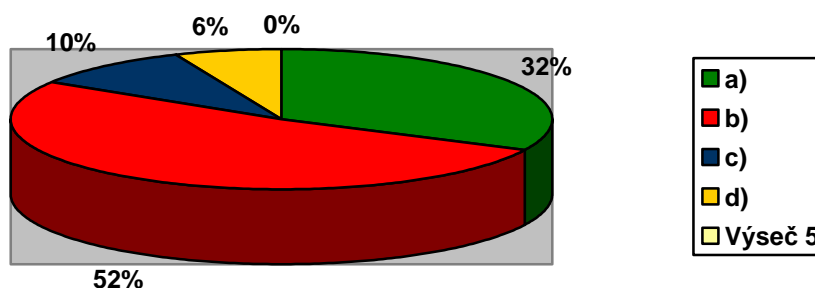
- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

Kolikrát týdně?.....

Tabulka č. 6

	a)	b)	c)	d)
Počet odpovědí na položku	10	16	3	2

Graf č. 6

Dílčí závěr k položce č. 6

Deset rodičů, jež vybrali možnost a) využívají školní zahradu 2x–3x týdně, ale nadpoloviční většina rodičů, jež využila možnosti b) uvedla, že navštěvuje školní zahradu 2x týdně. Z toho vyplývá velmi uspokojivé zjištění, že návštěvnost školní zahrady 84% dotazovaných je v průměru 2x týdně. Pouze 10% zahradu školy spíše nevyužívá, 6% ji nevyužívá vůbec.

Položka č. 7

7. Jak nejčastěji využíváte prostor školní zahrady?

Převážná většina respondentů uvedla, že využívá dětské hřiště mateřské školy k zábavním a sportovním aktivitám dětí a ke svému odpočinku, popř. jako místo pro setkávání se s kamarády, jejich dětmi, příbuznými a ostatními obyvateli obce. Dva rodiče uvedli, že hřiště mimo provozní dobu školy nenavštěvují, protože nebydlí v místě. Z těchto odpovědí vyplývá, že se rekonstruovaná školní zahrada stala místem pro neformální setkávání mnoha občanů, místem aktivního využití volného času pro děti a odpočinku pro rodiče.

Dílčí závěr položky č. 7

Odpovědi respondentů na položku č. 7 prokazují plnění stanovených cílů projektu, jimiž jsou podpora komunitní role, aktivní využívání volného času dětí. Velká většina rodičů hřiště navštěvuje během provozní doby mateřské školy i mimo ni, což je velmi příznivé zjištění vzhledem k aktivnímu využívání zařízení zahrady, které slouží svému účelu.

Položka č. 8

8. Vítáte skutečnost, že je školní zahrada otevřená široké veřejnosti (např. dětem, které již MŠ nenavštěvují, jejich rodičům, cizím lidem) i mimo provozní dobu MŠ?

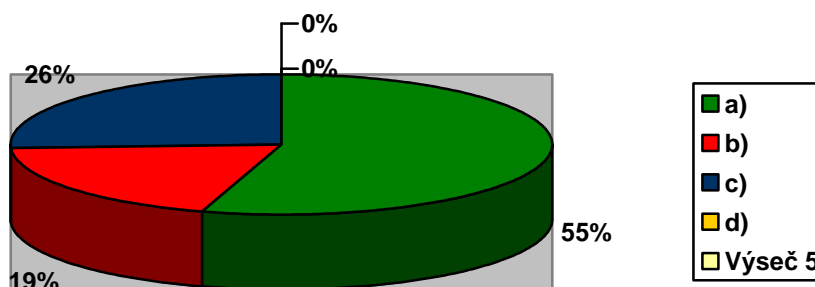
- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Rozhodně ne

Proč ne?

Tabulka č. 8

	a)	b)	c)	d)
Počet odpovědí na položku	17	6	8	0

Graf č. 8

Dílčí závěr k položce č. 8

Více jak polovina dotazovaných rodičů vítá skutečnost, že je zahrada mateřské školy otevřená veřejnosti i mimo provozní dobu školy, část respondentů se k tomuto názoru přiklání. Menší skupina rodičů ale uvedla spíše zápornou odpověď z důvodu možnosti zničení vybavení a mobiliáře školní zahrady.

Položka č. 9

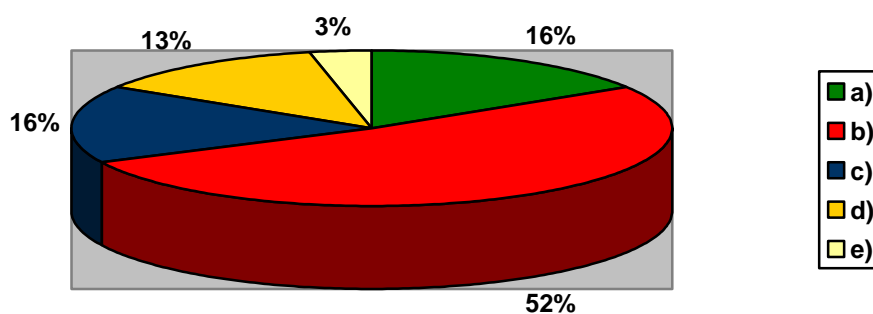
9. Využívají prarodiče Vašich dětí, popř. známí, příbuzní, přátelé, jejichž děti nenavštěvují mateřskou školu, školní zahradu během provozní doby mateřské školy (při akcích mateřské školy, vystoupeních, sportovních a zájmových činnostech pořádaných školou)?

- a) Ano, pravidelně
- b) Ano, nepravidelně
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

Tabulka č. 9

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	5	16	5	4	1

Graf č. 9

Dílčí závěr k položce č. 9

Malá skupina prarodičů dětí využívá školní zahradu během provozní doby pravidelně, nadpoloviční většina nepravidelně. Malá skupina spíše ne, nejmenší skupina vůbec ne. Jeden respondent neví o využívání hřiště prarodiči svého dítěte, popř. přáteli.

Položka č.10

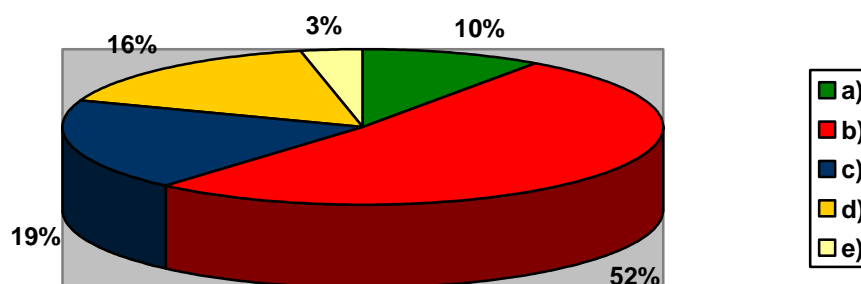
10. Využívají prarodiče Vašich dětí popř. známí, příbuzní, přátelé, jejichž děti nenavštěvují mateřskou školu, školní zahradu mimo provozní dobu mateřské školy (při aktivním odpočinku, jako doprovod dětí při sportování na dětském hřišti apod.)?

- a) Ano, pravidelně
- b) Ano, nepravidelně
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím

Tabulka č. 10

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	3	16	6	5	1

Graf č. 10

Dílčí závěr k položce č. 10

Mimo provozní dobu školy využívají prarodiče dětí a známí dotazovaných pravidelně ve třech případech, nepravidelně v šestnácti případech, což vypovídá o dobré návštěvnosti hřiště. Jeden dotazovaný neví o využívání hřiště přáteli, prarodiči dítěte.

Položka č. 11

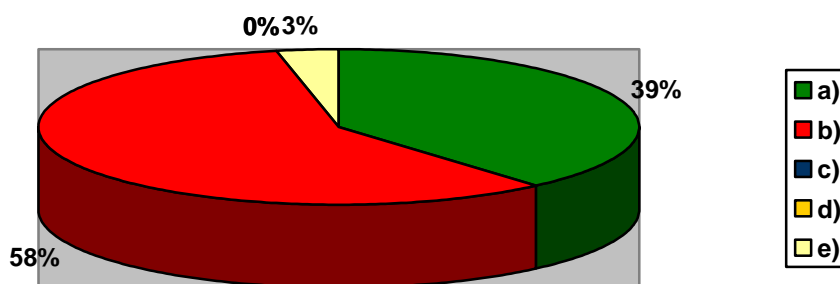
11. Domníváte se, že se rekonstrukcí dětského hřiště a možností jeho užívání veřejností, posílila společenská role mateřské školy (otevření MŠ široké veřejnosti, společenská blízkost, neformální setkávání lidí, vytváření kvalitních mezilidských vztahů apod.)?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Rozhodně ne
- e) Nevím

Tabulka č. 11

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	12	18	0	0	1

Graf č. 11

Dílčí závěr k položce č. 11

Dvanáct dotazovaných se domnívá, že realizace projektu má kladný vliv na posílení komunitní role školy, nadpoloviční většina respondentů se k tomuto názoru přiklání. Jeden respondent neví.

Položka č. 12

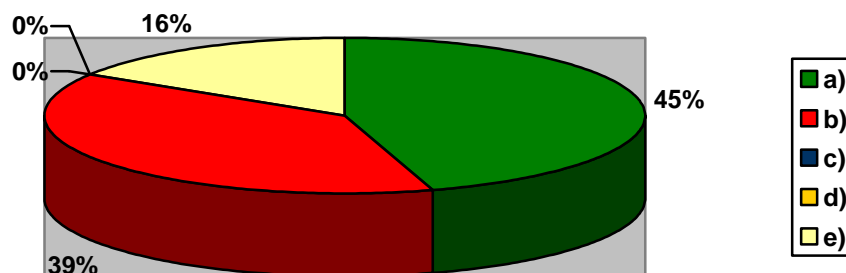
12. Myslíte si, že možnost využívání hřiště rodiči, dětmi a širokou veřejností ovlivnila kvalitu komunikace (učitelky x rodiče, rodiče x rodiče, MŠ x veřejnost)?

- a) Ano, kladně
- b) Spíše kladně
- c) Spíše záporně
- d) Záporně
- e) Nevím

Tabulka č. 12

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	14	12	0	0	5

Graf č. 12

Dílčí závěr k položce č. 12

Komunikace pracovníků školy s rodiči a veřejností byla i před realizací projektu na velmi dobré úrovni. Téměř polovina rodičů se domnívá, že se kvalita komunikace možností neformálního setkávání zlepšila, skupina dvanácti respondentů se k tomuto názoru přiklání, pět respondentů neví.

Položka č. 13

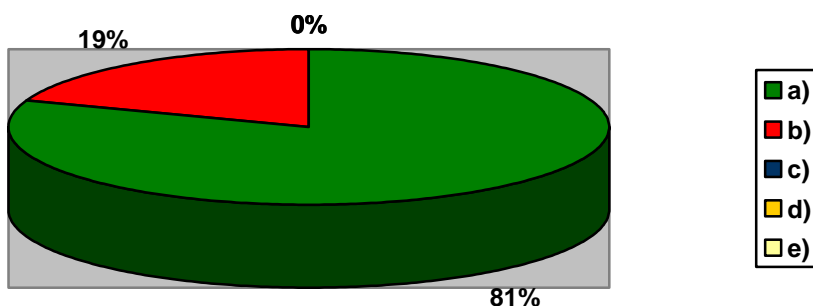
13. Plní mateřská škola v současné době vaše potřeby a očekávání (setkávání v mateřské škole, akce pořádané školou, otevření se veřejnosti, kvalitní vzájemná komunikace, vybavení a možnosti školy apod.)?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Rozhodně ne
- e) Nevím

Tabulka č. 13

	a)	b)	c)	d)	e)
Počet odpovědí na položku	25	6	0	0	0

Graf č. 13

Dílčí závěr k položce č. 13

Většina dotazovaných rodičů uvedla, že škola v současné době plní jejich potřeby a očekávání, skupina šesti dotazovaných se k tomuto kladnému názoru přiklání. Z toho vyplývá, že jsou rodiče spokojeni s prací a činností školy.

Strukturovaný rozhovor jsem zvolila k získání zpětné vazby od zástupců z řad komunity. Vzhledem k tomu, že jedním z hlavních cílů projektu bylo posílení komunitní role mateřské školy předpokládám, že právě rozhovor s občany Horního Města povede také ke zjištění jejich názoru na kvalitu projektu, na kvalitu vybavení školní zahrady, na jimi vnímanou úroveň mateřské školy, na plnění komunitní role školy, zda vnímají, a jak vnímají, otevřenost školy směrem k veřejnosti. Získané odpovědi mi tak pomohou zodpovědět dílčí výzkumné otázky, které povedou k naplnění praktické části bakalářské práce.

Strukturovaný rozhovor obsahuje 10 otázek formulovaných otevřeným způsobem, tzn., že odpovědi nebyly předem stanovené. Otázky byly sestavené podle smyslu zkoumaného problému a respondentům stejně formulovány. Respondenty, starostku obce Horní Město a občana Horního Města, maminku na mateřské dovolené, jsem předem seznámila s účelem poskytnutého rozhovoru. Samotný rozhovor, mluvené slovo, bylo převedeno do písemné podoby. Atmosféra při rozhovoru byla klidná a příjemná.

Obsahem řízeného rozhovoru byly tyto otázky:

1. Ovlivnila realizace projektu Váš pohled na kvalitu práce mateřské školy?
2. Jak hodnotíte současné vybavení a možnosti využití školní zahrady?
3. Domníváte se, že se realizací projektu (rekonstrukce školní zahrady) ovlivnila kvalita výchovně vzdělávací práce mateřské školy?
4. Vítáte skutečnost, že je školní zahrada otevřená široké veřejnosti i mimo provozní dobu MŠ? Proč ano, proč ne?
5. Domníváte se, že se rekonstrukcí dětského hřiště, a možností jeho užívání veřejností, posílila komunitní role mateřské školy, a jak tuto skutečnost hodnotíte?

Přepis rozhovorů je uveden v příloze bakalářské práce.

Dílčí závěr k rozhovoru č.1:

Z rozhovoru se starostkou obce vyplývá, že si velice cení samostatnosti vedení školy při tvorbě a realizaci projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“ a projekt hodnotí jako kvalitní. Starostka ocenila vybavení hřiště, které odpovídá moderním požadavkům i variabilitu jeho využívání. Realizaci projektu označila jako pozitivní změnu ve vybavení školy i v posílení společenské role školy. Oceňuje také

možnost využívání hřiště a zahrady pro občany a širokou veřejnost. V možnosti neformálních setkávání dětí a mládeže s rodiči, prarodiči a ostatními občany vidí pozitivní vliv školy při výchově dětí ke komunitní sounáležitosti.

Dílčí závěr k rozhovoru č.2:

Z rozhovoru s maminkou na mateřské dovolené vyplývá, že je spokojená s vybavením školní zahrady po rekonstrukci. Oceňuje hlavně možnost aktivního zájmového vyžití pro svého syna a možnost setkávání se s lidmi pro sebe. Příznivě hodnotí i možnost návštěv hřiště mimo provozní dobu mateřské školy. Maminka je také ráda, že se seznámí, prostřednictvím návštěv hřiště s personálem školy, s prostředím školy, což je výborné pro budoucí adaptaci dítěte v mateřské škole, pro zavedení kvalitní komunikace s rodinou.

5.3 Diskuse a závěr výzkumného šetření

Na základě výzkumného šetření formou dotazníku jsem došla k závěru, že respondenti z řad rodičů se domnívají, že se práce mateřské školy po realizaci projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“ ještě více zlepšila. Tento kladný pohled rodičů na mateřskou školu pozitivně ovlivní její image. Vybavení školní zahrady, které napomohlo zlepšení prostředí mateřské školy, hodnotí rodiče, ve většině případů, také kladně. S rozšířenou nabídkou školy a zkvalitněním výchovně vzdělávací práci po realizaci projektu jsou spokojeni, oceňují přínos projektu ve formě možnosti navštěvování hřiště mimo provozní dobu i pro širokou veřejnost. Jedinou obavou při otevření sportoviště veřejnosti je zničení vybavení a mobiliáře vandaly. Rodiče využívají hřiště k odpočinkovým aktivitám i k setkávání s dalšími občany poměrně často, velmi příznivá je skutečnost, že se nám podařilo realizací projektu vtáhnout do dění školy prarodiče a ostatní obyvatelé komunity.

Velmi mě překvapil kladný postoj starostky obce, která si cení aktivity, schopností a také odvahy vedení školy při realizaci projektu grantové podpory. Jako starostka obce spatřuje velké pozitivum v plnění komunitní role školy prostřednictvím projektu a možnostech pro občany, jak aktivně využít volného času, ve zlepšení prostředí naší obce a zkvalitnění školského zařízení.

Maminka na mateřské dovolené zase při rozhovoru pozitivně hodnotí, pro sebe a své dítě, možnost aktivního vyžití, setkávání se s ostatními občany a v neposlední řadě oceňuje, že se může s prostředím školy, s činností školy, pedagogickými pracovníky seznámit ještě před přijetím svého dítěte k předškolnímu vzdělávání.

Na základě získání zpětné vazby z dotazníkového šetření a rozhovorů mohu zodpovědět dílčí výzkumné otázky:

- Ovlivnila realizace projektu pohled veřejnosti a rodičů dětí docházejících do mateřské školy ve školním roce 2009–2010, na mateřskou školu?

Ano, ovlivnila, a to pozitivním směrem. Vyplývá to z uvedených odpovědí v dotazníku i z provedených rozhovorů.

- Jak rodiče a veřejnost hodnotí současné vybavení a možnosti využití školní zahrady? Výběr odpovědí respondentů v dotazníku jasně prokazuje, že téměř všichni hodnotí využití a vybavení školní zahrady herními prvky a mobiliářem kladně. Z dotazníkového šetření i rozhovorů vyplývá, že většina dotazovaných oceňuje přínos realizace projektu, který vnímají jako zlepšení úrovně prostředí mateřské školy a rozšíření možností dalšího vyžití pro děti.

- Ovlivnila realizace projektu kvalitu výchovně - vzdělávací práce mateřské školy? Uvedené odpovědi dotazníkového šetření i rozhovorů jasně prokazují, že se, dle názoru rodičů i zástupců veřejnosti, realizací projektu zkvalitnila také výchovně vzdělávací práce v mateřské škole.

- Zkvalitnila a rozšířila se, dle rodičovské veřejnosti, realizací projektu nabídka dalších aktivit školy?

Na základě získaných informací se dle názoru rodičovské veřejnosti zkvalitnila realizací projektu i nabídka dalších aktivit školy.

- Jak vnímají rodiče možnost návštěvy školního hřiště mimo provoz školy, sportovního vyžití pro své děti a aktivního odpočinku pro sebe?

Neoddiskutovatelný je kladný postoj rodičů k rozšíření možností, které díky realizaci projektu v současné době v mateřské škole mají, jak vyplývá z výzkumného šetření.

- Využívají rodiče, rodinní příslušníci, přátelé školní zahradu v provozní i mimo provozní dobu mateřské školy?

Výzkumné šetření prokazuje četnou návštěvnost hřiště rodinnými příslušníky a přáteli v provozní dobu školy i mimo ni.

- Jak hřiště mateřské školy nejčastěji využívají?

Nejčastější využití hřiště je k odpočinkovým aktivitám, k setkávání s dalšími občany a sportovním aktivitám dětí.

- Vítají rodiče i veřejnost skutečnost, že je školní zahrada otevřená široké veřejnosti i mimo provozní dobu MŠ?

Rodiče i veřejnost vítají skutečnost, že je hřiště mateřské školy zpřístupněné široké veřejnosti i mimo provozní dobu školy.

- Domnívají se rodiče i občané Horního Města, že se rekonstrukcí dětského hřiště, a možnosti jeho užívání veřejností, posílila společenská role mateřské školy?

Ano, realizací projektu byla posílena společenská role mateřské školy, jak vyplývá z výzkumného šetření.

- Myslí si rodiče, že možnost využívání hřiště rodiči, dětmi a širokou veřejností ovlivnila kvalitu komunikace mezi mateřskou školou a zákazníky školy?

Ano, využívání hřiště rodiči, dětmi a širokou veřejností kladně ovlivnilo kvalitu komunikace mezi školou a zákazníky mateřské školy.

- Plní mateřská škola v současné době potřeby a očekávání rodičů, komunity v obci, veřejností?

Ano, škola plní v současné době očekávání rodičů, komunity v obci i veřejnosti.

Výsledky výzkumného šetření tedy prokazují jasný přínos pro mateřskou školu realizací projektu. Proto si mohu na hlavní výzkumnou otázku, kterou jsem si stanovila v rámci výzkumného šetření, odpovědět, že realizace projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“, dle názoru nejen rodičovské veřejnosti, opravdu splnila svůj cíl, došlo tedy k posílení komunitní role mateřské školy s možností aktivního využívání volného času dětí v obci Horní Město (zlepšení prostředí venkova prostřednictvím nových kapacit pro aktivní život dětí a posílení jejich volnočasových aktivit). Na základě získání zpětné vazby od rodičů dětí docházejících do mateřské školy a občanů Horního Města jsem prokázala, že vytvořením a realizací projektu grantové

podpory lze zlepšit prostředí a rozšířit nabídku mateřské školy, zkvalitnit kurikulum školy. Cíl praktické části bakalářské práce byl tímto naplněn.

Velmi potěšují pro mě, jako pro člena vedení školy a spoluautorku projektu, je také fakt získaný na základě výzkumného šetření, že škola v současné době plní potřeby a očekávání nejen rodičů, ale i veřejnosti. Tato skutečnost do budoucna pozitivně ovlivní zlepšení spolupráce mezi školou a jejími zákazníky, zejména pak rodiči, vedením obce a subjekty v obci.

Závěr

Mateřské školy pracují s dětmi, proto jednou ze základních zásad úspěšnosti školy jako celku, je vytvoření vhodných motivujících podmínek, jež jsou předpokladem k tomu, aby děti měly touhu se nechat učit a vychovávat, rodiče a komunita spolupracovat a školu podporovat.

Ve školství pracuji téměř deset let, proto vím, že se mateřské školy v současnosti snaží o vstřícnost k potřebám rodičů a dětí, zvyšují svoji prestiž, snaží se o vylepšení image školy, vytvářejí síť vztahů s významnými partnery školy, otevírají se veřejnosti, komunitě. Některým mateřským školám se to daří lépe, některým méně. Proto bylo cílem mé bakalářské práce prokázat, že jednou z cest jak zlepšit prostředí školy, rozšířit nabídku školy, jak zpřístupnit a otevřít školu veřejnosti, a získat tak uznání od zákazníků školy, komunity, široké veřejnosti, je dovednost vytvořit projekt, získat grantovou podporu a projekt realizovat.

V teoretické části bakalářské práce jsem objasnila základní pojmy týkající se mateřských škol současnosti, specifik jejich poskytovaných služeb, problematiku otevřenosti škol veřejnosti a plnění jejich komunitní role. Zaměřila jsem se také na pojmy a postupy spojené s problematikou projektování a zapojení školy do grantové aktivity, na srovnávání pojetí názorů řešení v jednotlivých literárních pramenech formou metody analýzy odborné literatury, metodických materiálů a kurikulárního dokumentu. K tomuto jsem využila širokou škálu publikací, které se jednotlivými tématy zabývají.

V praktické části jsem zodpověděla hlavní výzkumnou otázku „Splnila realizace projektu Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město, dle názoru nejen rodičovské veřejnosti, svůj cíl?“. Popsala jsem přípravu a realizaci výzkumného šetření. Pro splnění jeho cíle jsem zvolila metody - dotazník, strukturovaný rozhovor a objasnění zjištěných skutečností. Také jsem v praktické části prezentovala projekt „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“.

Na základě získaných informací v rámci výzkumného šetření jsem zjistila, že realizace projektu grantové podpory „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy Horní Město“ přispěla ke zkvalitnění kurikula, posílení komunitní role mateřské školy a zlepšení volnočasových aktivit dětí v obci.

Tímto jsem prokázala, že dovednost vytvořit projekt a získat grantovou podporu, může prospět ke zlepšení prostředí školy, k rozšíření nabídky školy, k ocenění práce a činnosti školy veřejností, ke zkvalitnění kurikula mateřské školy. Cíl bakalářské práce byl naplněn.

Tento příklad ze školské praxe může posloužit jako motivace a pomoc pro další mateřské školy a jejich vedení, které se rozhodne také využít projektování za účelem získání grantu. Z hlediska vzdělávací politiky by také bylo vhodné monitorovat, zda školy využily možnosti získání grantové podpory, zejména ESF, zaměřenost jejich projektu, oblast a míru zkvalitnění jejich školy po realizaci projektu.

Seznam použitých pramenů a literatury

- BEČVÁŘOVÁ, Z. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha: Portál, s.r.o. 2003. ISBN 80-7178-537-7.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- JANOŠKOVÁ, J. *Finanční a ekonomická analýza projektu*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007.
- KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*. Praha: SPN a.s., 1998. ISBN 80-7235-023-4.
- KOŤÁTKOVÁ, S. *Dítě a mateřská škola*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008. ISBN 978-80-247-1568-1.
- LEDNICKÝ, V. *Management*. Ostrava: Vysoká škola podnikání, a.s., 2004. ISBN 80-86764-08-7.
- OBST, O. *Manažerské minimum pro učitele*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1359-0.
- POL, M. *Škola v proměnách*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4499-9.
- POL, M., HLOUŠKOVÁ, L., NOVOTNÝ, P., SEDLÁČEK, M., ZOUNEK, J. Vnitřní a vnější souvislosti fungování školy a její kultury. In *Studia paedagogica*. Brno: Masarykova univerzita, 2004, s. 47-58. ISBN 80-210-3452-1.
- PRÁŠILOVÁ, M. *Projektování v mateřské škole (vybraná problematika pro tvorbu školního kurikula v MŠ)*. Olomouc: Hanex, s.r.o., 2004. ISBN 80-85783-44-4.
- PRÁŠILOVÁ, M. *Vybrané kapitoly ze školského managementu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1415-5.
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.
- RABUŠICOVÁ, M., ŠEĐOVÁ, K., TRNKOVÁ, K., ČIHÁČEK, V. K otevřenosti škol vůči rodičům a veřejnosti. In *Studia paedagogica*. Brno: Masarykova univerzita, 2004, s. 59-72. ISBN 80-210-3452-1.

- SMOLÍKOVÁ, K., et al. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Výzkumný ústav pedagogický, 2004. ISBN 80-87000-00-5.
- SVĚTLÍK, J. *Marketing školy*. Zlín: EKKA, 1996. ISBN 80-902200-8-8.
- SVĚTLÍK, J. Škola a trh. *Řízení školy*, 2004, roč. I, č. 2, s. 19-20. ISSN 1214-8679.
- ŠMELOVÁ, E. *Mateřská škola – teorie a praxe I*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. ISBN 80-244-0945-8.
- URBANOVÁ, M. *Plánování a projektování ředitelky mateřské školy*. Nový Bydžov: ATRE v.o.s., 1996.
- VAŠEK, P. *Příprava projektu*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007.
- Studie proveditelnosti*. Příloha žádosti o dotaci k projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“.
- Školní vzdělávací program pro rok 2007/2008 „Veselý rok s pohádkou“*. Základní škola a Mateřská škola Horní Město.
- Výzva k předkládání žádostí o dotaci*. Regionální rada regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko.

Seznam příloh

PŘÍLOHA Č. 1

ANALÝZA PODMÍNEK ŠKOLY, ZPRACOVÁNO DNE 30.08.2008, SOUČÁST ŠVP
PRO ŠKOLNÍ ROK 2007/2008 „VESELÝ ROK S POHÁDKOU“

PŘÍLOHA Č. 2

FOTOGRAFIE HŘIŠTĚ MATEŘSKÉ ŠKOLY HORNÍ MĚSTO
ZE DNE 02.03.2008

PŘÍLOHA Č. 3

FOTOGRAFIE HŘIŠTĚ MATEŘSKÉ ŠKOLY HORNÍ MĚSTO
ZE DNE 15.04.2009

PŘÍLOHA Č. 4

FOTOGRAFIE HŘIŠTĚ MATEŘSKÉ ŠKOLY HORNÍ MĚSTO
ZE DNE 11.01.2010

PŘÍLOHA Č. 5

FOTOGRAFIE Z AKCE MATEŘSKÉ ŠKOLY – VELIKONOČNÍ JARMARK
ZE DNE 02.04.2009

PŘÍLOHA Č. 6

FOTOGRAFIE Z AKCE MATEŘSKÉ ŠKOLY – ČARODĚJNÝ DEN
ZE DNE 30.04.2009

PŘÍLOHA Č. 7

DOTAZNÍK

PŘÍLOHA Č. 8

PŘEPIS ROZHOVORŮ

PŘÍLOHA Č. 1

PŘÍLOHA Č. 1

ANALÝZA PODMÍNEK ŠKOLY, ZPRACOVÁNO DNE 30.08. 2008, SOUČÁST ŠVP PRO ŠKOLNÍ ROK 2007/2008 „VESELÝ ROK S POHÁDKOU“

1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Budova mateřské školy je umístěna v klidném prostředí na okraji obce. Skládá se ze dvou křídel, která jsou propojena koridorem. V pravém křídle v prvním podlaží se nachází šatna dětí, umývárna, WC, třída vybavená starším nábytkem, hracími koutky, herna sloužící současně jako lehárna, sklady a balkon.

V přízemí se nachází šatna dětí, umývárna, WC, herna vybavená hracími koutky, třída se stolkami a zájmovými koutky s vybavením, sklady. V levém křídle jsou umístěny prostory školní jídelny. Další součástí budovy mateřské školy je prostorná zahrada se zahradním domkem, pískovištěm, staršími zahradními prvky a malým brouzdalištěm pro děti. Mateřská škola má dvě třídy, ve kterých jsou děti rozděleny podle věku (5-7 let, 3-5 let) s počtem zapsaných dětí k docházce 40.

2 KONCEPCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Cílem mateřské školy je všestranně rozvíjet osobnost dítěte a vynaložit veškeré úsilí, aby bylo šťastné a spokojené. Vize : „Dělám něco, ne proto, abych měl, ale proto, abych byl.“ K dosažení cíle vede snaha o vytvoření optimálních podmínek, mezi které patří zlepšení prostředí mateřské školy (pravidelné doplňování vybavení, estetická úprava prostředí, modernizace prostor a vybavení – interiéry vnitřních prostor, realizace rekonstrukce budovy mateřské školy a školní zahrady), spolupráce s rodinou (informovanost, pořádání společných akcí), spolupráce s veřejností, příprava na vstup do mateřské školy, kvalitní pedagogická činnost, příprava na školní docházku (spolupráce se základní školou - vzájemná informovanost, společné akce, spolupráce s odborníky při odkladu školní docházky), formování osobnosti učitelky (rozvíjet kladný citový vztah s láskou a pochopením, využívat při práci nové a netradiční metody, zajímavé pro děti, snažit se nadále o sebevzdělávání v teoretických znalostech a praktických dovednostech), řídicí činnost (vnášet do kolektivu potřebu týmové spolupráce, iniciativu a tvořivost, podporovat vzájemnou důvěru, umožňovat a podporovat snahu o sebevzdělávání, poskytovat prostor a podíl na rozhodování).

3 CHARAKTERISTIKA PROGRAMU

Program je zaměřen na poznávání a objevování světa kolem nás prostřednictvím pohádek, pohádkových příběhů a pohádkových postav. Vytvořením podmínek pro pohodu v mateřské škole (tělesná pohoda, duševní a společenská pohoda) je dále zaměřen na podporu sebedůvěry dětí spolu se schopností sebehodnocení, na využívání přirozených situací k výchově a vzdělávání, rozvíjení pozitivního myšlení, cítění a prožívání ve vztahu k sobě i k druhým, na posílení vlastního „Já“. Zajišťuje také přípravu budoucích školáků na výuku čtení a psaní se zaměřením na prevenci školních obtíží. Přibližuje také české tradice a tradice obce s cílem zprostředkování historie našich zvyků dětem, rodičům i veřejnosti.

4 PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

VĚCNÉ PODMÍNKY

Budova mateřské školy je pavilónová, skládající se z několika křídel v přízemí a v podlaží. Jako dvoutřídní mateřská škola s menším počtem dětí využívá při výchově a vzdělávání všech prostor budovy. Třídy jsou vyhovující vzhledem k počtu dětí, každá třída dětí má svoji hernu, třídu, WC, umývárnu, šatnu, přípravnou kuchyňku, sklad pomůcek. Uspořádání prostor odpovídá stávajícím hygienickým a bezpečnostním předpisům a normám. Vnitřní interiér třídy a herny je vybaven starším nábytkem, esteticky a barevně sladěným, který již bohužel neodpovídá moderním požadavkům, židle a stolky nevyhovují a neodpovídají předepsaným normám. Velké prostory herny a třídy jsou upraveny do hracích koutků, vše je přístupné a otevřené. Škola je vybavena širokým výběrem hraček, didaktických pomůcek, knih, časopisů, výtvarným a pracovním materiálem, který je umístěn v otevřených policích a skříňkách a je tedy přístupný menším i větším dětem. Prostředí mateřské školy je vyzdobeno především výrobky dětí, ty se také aktivně podílejí na úpravách interiéru.

Součástí budovy je také velká školní zahrada s venkovním vybavením, které je ovšem zastaralé (kovové), velmi těžko udržovatelné. Zahrada je využívána během celého roku k pobytu venku, k činnostem s dětmi i ke školním a mimoškolním akcím. Je osázena rostlinami a dřevinami. Vybavenost – 2 pískoviště, průlezky, různé druhy houpaček, zahradní nábytek, dětský bazének.

5 ŽIVOTOSPRAVA

Denní řád mateřské školy je přizpůsoben podmínkám mateřské školy, respektuje dobu příchodu a odchodu dětí, jejich věkové zvláštnosti, potřeby, biorytmus a náročnost prováděných činností. Je volný, pevně je stanovena jen doba stravování, která se může změnit v případě účasti na kulturních akcích, pořádání výletů apod., děti jsou vedeny k samostatnosti, svačina je samoobslužná. Je dodržován časový odstup mezi jídly. Po celý den mají děti na každé třídě k dispozici uzavřenou konvici s pitím, ze které se mohou děti samostatně obsloužit. Nápoje se obměňují. Odpočinek vychází z individuálních potřeb dětí. Děti mají možnost odpočívat při čtení či reprodukcí pohádek, zúčastňovat se klidných aktivit. Pohybové aktivity probíhají během celého dne formou zdravotně zaměřených pohybových činností, pohybových a psychomotorických her, prvků jógy zaměřených na relaxaci, řízených i spontánních pohybových činností, TV chviliek, hudebně pohybových činností, pobytu venku (procházky, výlety do přírody, sezónní činnosti, sportovní a pohybové hry, turistika). Pravidelně je sledováno vytápění a provádí se větrání místností.

6 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

V mateřské škole je samozřejmostí zajištění optimálního denního řádu (střídání činností, vhodná délka odpočinku, zajištění dostatku pohybu, rozmanitých a vyhovujících činností apod.). Jsou vymezena pravidla, v nichž se děti s jistotou pohybují. Pozornost je věnována mezilidským vztahům a úsilí o jejich zlepšení. Přístup k dítěti je založen na přiměřenosti výchovných požadavků, konkrétních zkušenostech a prožitcích, rozvoji zájmů s možností výběru nabízených činností, her a aktivit. Dále na vedení dětí k samostatnosti, spolupráci a vzájemné pomoci, podpoře sebedůvěry. Děti jsou vedeny k odpovědnosti pochvalou, povzbuzením, trpělivým přístupem, využíváním přirozených situací.

7 PERSONÁLNÍ PODMÍNKY, ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Pedagogické pracovnice jsou odborně způsobilé pro výchovu a vzdělávání předškolních dětí absolvováním SpgŠ - Učitelství pro mateřské školy. Vzdělání a zkušenosti průběžně doplňují účastí na akcích DVPP během celého školního roku. Mezi podmínky personálního vývoje je zařazena také týmová práce učitelek obou tříd mateřské školy obohacená o spolupráci s rodiči a jinými subjekty v obci.

Spolupráce se základní školou:

- vzájemné návštěvy
- pomoc a spolupráce při organizaci společných akcí
- společné výlety, exkurze

Spolupráce s PPS a SPC:

- zajištění orientačního vyšetření
- spolupráce při vypracovávání individuálních plánů a programů pro integrované děti a děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- zajištění odborné intenzivní péče pro děti v oblasti logopedie

Spolupráce s Obcí Horní Město:

- účast a tvorba kulturního programu na slavnostních akcích (Vítání občánků, Zlatá svatba, Vánoční koncert apod.)
- spolupráce při organizaci společných akcí

Spolupráce s SDH Horní Město:

- pomoc při organizaci společných akcí
- ukázky práce SDH, hasičské techniky, exkurze

Jiné:

- spolupráce s mateřskými školami v Rýmařově a okolí
- zapojení se do činnosti kabinetu předškolní výchovy
- účast na akcích pořádaných SVČ Rýmařov
- spolupráce s AČR (organizace oslav MDD apod.)

8 SPOLUÚČAST RODIČŮ

Spolupráce s rodiči:

- neformální rozhovory, pedagogická odpoledne
- seznamování rodičů s výsledky práce jejich dětí
- konzultační hodiny
- zveřejnění činnosti s dětmi rodičům (nástěnky, dotazníky, časopis)
- spolupráce při pořádaných akcích pro děti a rodiče
- návštěvy MŠ, ukázky činností s dětmi
- dohoda individuálních příchodů a odchodů
- tvorba individuálních plánů pro děti
- seznámení se ŠVP, zapojení rodičů do činností, akcí a her

Aktivity, akce školy:

- „Drakiáda“, „Bramborové slavnosti“, „Cyklistické závody“, „Předvánoční nadílka“, „Čarodějnické odpoledne“, „Den rodiny“
- školní výlet ZOO Lešná
- výlet do MŠ Velká Štáhle
- „Rozloučení s MŠ, nocování v MŠ“

- vycházka ke krmelci
- „Zimní olympiáda“
- „Maškarní karneval“
- dílny pro rodiče a děti
- semináře, odborné konzultace pro rodiče, přátelská setkání

9 ORGANIZACE

Mateřská škola má kapacitu 50 dětí, v letošním roce ji navštěvuje 39 dětí, rozdělených do dvou tříd dle věku (I.třída 5-7 let – 17 dětí, II.třída 3-5 let – 22 dětí). Ve škole je stanoven denní řád, který je přizpůsoben podmínkám zařízení. Jeho dané úseky mají orientační časový charakter, je pružný, prioritou pedagogů je respektovat dobu příchodu a odchodu dětí (po domluvě s rodiči), biorytmus, náročnost prováděných činností, denní program a nabídku, zájem dětí. Pevně je stanovena pouze doba stravování a odpočinku.

6:15 – 8:15 – doba určená pro příchod dětí

8:15 – 9:45 – činnosti, hry, aktivity dětí orientované na zájmovou činnost a na výchovu a vzdělávání, svačinka (probíhá samoobslužnou formou, děti svačí po skupinkách, podle pocitu hladu, mají možnost nejprve dokončit činnost, hru) osobní hygiena

9:45 – 11:45 – pobyt venku (řízené činnosti a pohybové aktivity), hygiena

11:45 – 12.45 oběd (samostatnost dětí při sebeobsluze – chystají si prostírání, talíře, příbory, přinášejí hlavní jídlo), osobní hygiena

12:45 – 14:15 – spánek, odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku

14:15 – 16:00 – společná svačina, řízené činnosti, aktivity, spontánní činnosti (děti mohou navázat na ranní program), hry, v případě počasí probíhají na zahradě MŠ, doba určená pro přebírání dětí rodiči

PŘÍLOHA Č. 2

PŘÍLOHA Č. 2

FOTOGRAFIE HŘIŠTĚ MATEŘSKÉ ŠKOLY HORNÍ MĚSTO ZE DNE 02.03. 2008

PŘÍLOHA Č. 3

PŘÍLOHA Č. 3

FOTOGRAFIE HŘIŠTĚ MATEŘSKÉ ŠKOLY HORNÍ MĚSTO ZE DNE 15.04. 2009

PŘÍLOHA Č. 4

PŘÍLOHA Č. 4

FOTOGRAFIE HŘIŠTĚ MATEŘSKÉ ŠKOLY HORNÍ MĚSTO ZE DNE 11.01. 2010

PŘÍLOHA Č. 5

PŘÍLOHA Č. 5
FOTOGRAFIE Z AKCE MATEŘSKÉ ŠKOLY – VELIKONOČNÍ JARMARK
ZE DNE 02.04. 2009

PŘÍLOHA Č. 6

PŘÍLOHA Č. 6
FOTOGRAFIE Z AKCE MATEŘSKÉ ŠKOLY – ČARODĚJNÝ DEN
ZE DNE 30.04. 2009

PŘÍLOHA Č. 7

PŘÍLOHA Č. 7
DOTAZNÍK

Vážení rodiče,

jmenuji se Jana Fréharová a jsem studentkou třetího ročníku oboru Učitelství pro mateřské školy na Univerzitě Palackého v Olomouci. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce na téma „Realizace projektu grantové podpory Evropské unie pro zkvalitnění kurikula mateřské školy“. Jde o získání Vašeho stanoviska, zda a jak realizace projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“ ovlivnila úroveň mateřské školy, o zjištění Vašeho názoru na to, jak vnímáte kvalitu otevření školy rodičovské i široké veřejnosti v souvislosti s možností využívání dětského hřiště. Dotazník je anonymní, informace z něho budou použity jen pro účely zpracování bakalářské práce.

U každé otázky je 4 – 5 variant odpovědí, správnou označte zakroužkováním příslušného písmene a – e, a – d, šestou, sedmou a osmou otázku, prosím, doplňte.

Za čas strávený vyplněním dotazníku velmi děkuji.

1. Ovlivnila realizace projektu Váš pohled na mateřskou školu?

- f) Ano, kladně
- g) Spíše kladně
- h) Spíše záporně
- i) Záporně
- j) Nevím

2. Jak hodnotíte současné vybavení a možnosti využití školní zahrady?

- f) Kladně
- g) Spíše kladně
- h) Spíše záporně
- i) Záporně
- j) Nevím

3. Myslíte si, že se realizací projektu (rekonstrukce školní zahrady) ovlivnila kvalita výchovně - vzdělávací práce mateřské školy?

- f) Ano, kladně
- g) Spíše kladně
- h) Spíše záporně
- i) Záporně
- j) Nevím

4. Zkvalitnila a rozšířila se realizací projektu nabídka dalších aktivit školy? (Akce pro děti a veřejnost, využití prostor mimo provozní dobu školy, námětové činnosti apod.)

- f) Rozhodně ano

- g) Spíše ano
- h) Spíše ne
- i) Ne
- j) Nevím, nesleduji nabídku školy

5. Jak vnímáte možnost sportovního vyžití pro Vaše děti a aktivního odpočinku pro Vás, kterou poskytuje možnost návštěvy školní zahrady i mimo provoz MŠ?

- f) Kladně
- g) Spíše kladně
- h) Spíše záporně
- i) Záporně
- j) Nevím

6. Využíváte školní zahradu mimo provozní dobu mateřské školy?

- e) Rozhodně ano
- f) Spíše ano
- g) Spíše ne
- h) Ne

Kolikrát týdně?.....

7. Jak nejčastěji využíváte prostor školní zahrady?

.....
.....
.....
.....
.....

8. Vítáte skutečnost, že je školní zahrada otevřená široké veřejnosti (např. dětem, které již MŠ nenavštěvují, jejich rodičům, cizím lidem) i mimo provozní dobu MŠ?

- e) Rozhodně ano
- f) Spíše ano
- g) Spíše ne
- h) Rozhodně ne

Proč ne?.....

9. Využívají prarodiče Vašich dětí, popř.známí, příbuzní, přátelé, jejichž děti nenavštěvují mateřskou školu, školní zahradu během provozní doby mateřské školy (při akcích mateřské školy, vystoupeních, sportovních a zájmových činnostech pořádaných školou)?

- f) Ano, pravidelně
- g) Ano, nepravidelně
- h) Spíše ne
- i) Ne
- j) Nevím

10. Využívají prarodiče Vašich dětí, popř.známí, příbuzní, přátelé, jejichž děti nenavštěvují mateřskou školu, školní zahradu mimo provozní dobu mateřské školy (při aktivním odpočinku, jako doprovod dětí při sportování na dětském hřišti apod.)?

- f) Ano, pravidelně
- g) Ano, nepravidelně
- h) Spíše ne
- i) Ne
- j) Nevím

11. Domníváte se, že se rekonstrukcí dětského hřiště, a možnosti jeho užívání veřejností, posílila společenská role mateřské školy (otevření MŠ široké veřejnosti, společenská blízkost, neformální setkávání lidí, vytváření kvalitních mezilidských vztahů apod.)?

- f) Rozhodně ano
- g) Spíše ano
- h) Spíše ne
- i) Rozhodně ne
- j) Nevím

12. Myslíte si, že možnost využívání hřiště rodiči, dětmi a širokou veřejností ovlivnila kvalitu komunikace (učitelky x rodiče, rodiče x rodiče, MŠ x veřejnost)?

- f) Ano, kladně
- g) Spíše kladně
- h) Spíše záporně
- i) Záporně
- j) Nevím

13. Plní mateřská škola v současné době vaše potřeby a očekávání (setkávání v mateřské škole, akce pořádané školou, otevření se veřejnosti, kvalitní vzájemná komunikace, vybavení a možnosti školy apod.)?

- f) Rozhodně ano
- g) Spíše ano
- h) Spíše ne
- i) Rozhodně ne
- j) Nevím

PŘÍLOHA Č. 8

PŘÍLOHA Č. 8

PŘEPIS ROZHOVORŮ

Rozhovor č.1 - se starostkou obce Horní Město (v Horním Městě dne 13.02. 2010):

1. Ovlivnila realizace projektu Váš pohled na kvalitu práce mateřské školy?

Samozřejmě, že ovlivnila, a to pozitivním směrem, neboť prokázala kvalifikovanost a samostatnost pedagogického sboru. Vedení mateřské školy si zcela samostatně zjistilo možnosti čerpání dotace z EU, zajistilo si projektové manažery a v úzké spolupráci předložili velmi kvalitní projekt, který byl následně zrealizován. Rovněž je třeba ocenit finanční administrování celého projektu bez předchozích zkušeností s jinými projekty.

2. Jak hodnotíte současné vybavení a možnosti využití školní zahrady?

Vybavení školní zahrady je na nejvyšší úrovni a myslím, že takové vybavení nemá většina předškolních zařízení ve městech. Toto vybavení velmi chybělo nejen pro práci s dětmi v mateřské škole, ale vůbec v celé vesnici neměli děti předškolního a mladšího školního věku žádné možnosti volnočasových aktivit.

3. Domníváte se, že se realizací projektu (rekonstrukce školní zahrady) ovlivnila kvalita výchovně - vzdělávací práce mateřské školy?

S každou pozitivní změnou a modernějším vybavením, co do kvantity i kvality, je ovlivněna výchovně-vzdělávací práce mateřské školy. Skýtá větší možnosti k tělesnému i duševnímu rozvoji dětí, rozvíjí estetické cítění, komunitní sounáležitost, kladný vztah ke své mateřské škole, tím i ke své obci.

4. Vítáte skutečnost, že je školní zahrada otevřená široké veřejnosti i mimo provozní dobu MŠ? Proč ano, proč ne?

Otevření školní zahrady i pro širokou veřejnost v době mimo provozní dobu je velmi pozitivní krok vůči maminkám s dětmi na mateřské dovolené, dětem mladšího školního věku, ale i dalším občanům, kteří mají možnost využít vybavení zahrady k návštěvě se svými vnoučaty. Spatřuji v tom vstřícnost ze strany vedení mateřské školy podělit se

o vybavení zahrady, která tak opravdu slouží svému účelu a není jen ozdobou za bránami plotu. To vyváží obavu z poškození vybavení ze strany starší mládeže.

5. Domníváte se, že se rekonstrukcí dětského hřiště, možností jeho užívání veřejností, posílila komunitní role mateřské školy, a jak tuto skutečnost hodnotíte?

Odpověď na tuto otázku vychází ze všech předchozích odpovědí. To je zářný příklad posílení komunitní role mateřské školy. Neznám lepší příklad.

Rozhovor č.2 – s občankou Horního Města (maminka na mateřské dovolené, v Horním Městě dne 15.02. 2010):

1. Ovlivnila realizace projektu Váš pohled na kvalitu práce mateřské školy?

Práci mateřské školy sleduji, protože tam začne brzy docházet můj syn. Myslím, že máme v obci opravdu dobrou školku (prostředí, zaměstnanci). Rekonstrukce hřiště určitě zkvalitnila prostředí školy. Výborné je také to, že mají děti k dispozici po celý den moderní hřiště.

2. Jak hodnotíte současné vybavení a možnosti využití školní zahrady?

Vybavení je perfektní pro všechny věkové kategorie dětí, i školní, a využití je dostačující. Může tam chodit prakticky každý. Jako maminka na mateřské dovolené to velmi oceňuji. Malý si pohraje a já se setkám s ostatními maminkami.

3. Domníváte se, že se realizací projektu (rekonstrukce školní zahrady) ovlivnila kvalita výchovně - vzdělávací práce mateřské školy?

Ano. Výborné je to, že mají děti k dispozici po celý den moderní hřiště. Můžou si tam zacvičit a vyřádit se.

4. Vítáte skutečnost, že je školní zahrada otevřená široké veřejnosti i mimo provozní dobu MŠ? Proč ano, proč ne?

Ano! Ne každý má tu možnost se tam dostavit v provozní době mateřské školy, a můžete tak kdykoliv.

5. Domníváte se, že se rekonstrukcí dětského hřiště, možností jeho užívání veřejností, posílila komunitní role mateřské školy, a jak tuto skutečnost hodnotíte?

Ano, určitě. Já sama jsem ráda, že můžu někde s dítětem trávit volný čas a přitom potkat kamarády, prostě lidi. Taky se mi líbí možnost navštěvovat mateřskou školu, promluvit si s učitelkami, protože až syn začne školku navštěvovat, nebude to pro nás rodiče, ani pro něho, neznámé místo.

Anotace

Jméno a příjmení:	Jana Fréharová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	PhDr. Michaela Prášilová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2010

Název práce:	Realizace projektu grantové podpory Evropské unie pro zkvalitnění kurikula mateřské školy
Název v angličtině:	The execution of a European Union grant project for an improvement of a kindergarten curriculum
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřena na možnost využití projektu grantové podpory pro zkvalitnění kurikula a posílení komunitní role mateřské školy. Seznamuje s procesem přípravy, realizace a využitím projektu „Rekonstrukce dětského hřiště Mateřské školy v obci Horní Město“ a problematikou projektování za účelem získání grantu. Cílem bakalářské práce je prokázat, že vytvořením projektu a získáním grantové podpory lze zlepšit prostředí a rozšířit nabídku školy, a tím zkvalitnit kurikulum mateřské školy.
Klíčová slova:	Mateřská škola, školní vzdělávací program, kurikulum, vize školy, služba, vztahová síť, komunita, image školy, analýza podmínek, předškolní vzdělávání, projekt, projektování, fáze projektu, plán, plánování, grant, grantová podpora, dotace, Evropská unie, Evropské strukturální fondy
Anotace v angličtině:	Bachelor's work is focused on possibility to utilize a grant project for an improving curriculum and a consolidation of a community role of a kindergarten. It describes procedures for a preparation, an implementation and a usage the project Reconstruction of kindergarten playground in Horni Mesto village and sphere of projecting in order to obtain a grant. The aim of the Thesis is to demonstrate that a creating project and a receiving grant support improves an environment and enlarges school offer which enhances kindergarten curriculum.
Klíčová slova v angličtině:	Kindergarten, school education program, curriculum, school vision, service, reference net, community, school image, condition analysis, pre-school education, project, projection, phase of project, plan, planning, grant, grant support, grant, European Union, European Structural Funds

Přílohy vázané v práci:	<p>PŘÍLOHA Č. 1 Analýza podmínek školy, zpracováno dne 30.08. 2008, součást ŠVP pro školní rok 2007/2008 „Veselý rok s pohádkou“</p> <p>PŘÍLOHA Č. 2 Fotografie hřiště Mateřské školy Horní Město ze dne 02.03. 2008</p> <p>PŘÍLOHA Č. 3 Fotografie hřiště Mateřské školy Horní Město ze dne 15.04. 2008</p> <p>PŘÍLOHA Č. 4 Fotografie hřiště Mateřské školy Horní Město ze dne 11.01. 2010</p> <p>PŘÍLOHA Č. 5 Fotografie z akce Velikonoční jarmark ze dne 02.04. 2009</p> <p>PŘÍLOHA Č. 6 Fotografie z akce mateřské školy – Čarodějný den ze dne 30.04. 2009</p> <p>PŘÍLOHA Č. 7 Dotazník</p> <p>PŘÍLOHA Č. 8 Přepis rozhovorů</p>
Rozsah práce:	64 stran
Jazyk práce:	Český jazyk